

KARYS

Kaina 30ct

Nr. 3

Klaipėdos švyturys

Politikos apžvalga

VOKIEČIAI NENUSTOJA AGITUOTI PRIEŠ LIETUVĄ

Dėl kalbos, kurią pasakė Lietuvos užsienių reikalų ministeris Lozoraitis per tautininkų suvažiavimą, vokiečių spauda skleidžia pramanytas žinias apie Lietuvą tikslu ją kompromituoti kitose šalyse. Vokiečių spauda daug ką nutyli iš tos kalbos, supainioja mintis, keičia posakius. Paduodama tokią suklastotą Lozoraičio kalbą, vokiečių spauda daro neteisingas išvadas ir šmeižia Lietuvą.

VOKIEČIAI SVAJOJA PO SARO BALSAVIMO SUSIRŪPINTI KLAIPĖDA

Tilžės vokiečių oficiozas (partijos ir sykiu jau vyriausybės organas) rašo, kad vokiečiai po Saro plebiscito imsis apginti savo teises Klaipėdoje. Laikraštis rašo, kad pats fuhreris (t. y. vadas) imsis rūpintis tuo reikalu, nes esą fuhreris nori sustiprinti vokiečių frontą Klaipėdoj. Vėliau tas pats laikraštis rašo, kad jis nėra tik žodžių kovos organas, bet reikiant imsis ir kitų kovos būdų. Jau seniai Europos spaudoje negirdėtas toks rašymo būdas, kaip vokiečiai rašo apie Lietuvą. Visiškai teisingai syki tvirtino anglų spauda, kad vokiečiai išbraukė save iš civilizuotų valstybių tarpo, ką patys vokiečiai patvirtina 1934 m. birželio mėn. nužudymais ir liepos mėn. Austrijos įvykiais.

KARO TARNYBOS LAIKO KLAUSIMAS ESTIJOJE

Estų karo tarnybos įstatymas nustato pėstininkams tarnybos laiką 12 mėnesių, o kitoms ginklų rūšims 18 mėn. Tačiau, vyriausybė gali savo nuožiūra paleisti anksčiau ir būtent: pėstininkus po 11 mėn. tarnybos, technikos dalių karius po 15 mėn. tarnybos, raitininkus po 12 mėn. tarnybos. Šiais metais estų vyriausybė nutarė šia teise nesinaudoti ir nepaleisti karių prieš laiką. Tai yra dėl to, kad dabar tarnauja vyrai, gimę didžiojo karo metu. Tais laikais gimė mažiau vyrų ir jeigu paleisti anksčiau, tai bus jaučiama kareivių stoka.

SUOMIJA IR LENKIJA

Spaudos žiniomis netrukus vyks į Varšuvą Suomijos užsienių reikalų ministeris Hackelis. Spaudos nuomone, jo kelionė susijusi su Rytų pakto reikalu. Mat, lenkai nori paveikti, kad Suomija užimtų neigiamą poziciją rytų pakto atžvilgiu.

VOKIEČIAI DĖJO VISAS PASTANGAS LAIMĖTI RINKIMUS SARO KRAŠTE

Vokiečiai darė didžiausias pastangas laimėti balsavimus Saro krašte. Jie išleido milijonus spaudai ir kitai propagandai, jie savo lėšomis gabenė Saro vokiečius iš tolimųjų šalių balsuoti, jie mėgino farti ir net papirkti vietos gyventojus, kad jie balsuotų už krašto prijungimą prie Vokietijos. Savo tikslą, galima sakyti, jie pasiekė. Už Vokietiją balsavo 476.089, už status quo — 46.613 ir už Prancūziją 2.083. Balsavimo rezultatais vokiečiai patenkinti.

SVARBIOS ROMOS PASITARIMŲ IŠDAVOS

Romos pasitarimai pasibaigė ir dabar visas pasaulis svarsto tų pasitarimų išdavas. Pasitarimai Romoje lietė iš vienos pusės tiesioginius prancūzų—italų santykius ir iš kitos pusės bendrus politikos klausimus. Pirmuosiuose klausimuose susitarta dėl kolonijų Afrikoje, dėl bendros politinės linijos Europoj ir nusiginklavimo reikalu. Antrosiuose klausimuose buvo nustatyti bruožai Centro Europos saugumo paktui ir nutarta jo siekti. Be to, surastas būdas, kaip reguliuoti Mažosios Santarvės ir Vengrijos santykius. Vengriją gynė Italija, o Mažąją Santarvę Prancūzija. Nutarta šiuo reikalu sudaryti konvenciją nesikišti į kaimynų vidaus reikalus. Didžiausias smūgis čia suduotas, spaudos žiniomis, Vokietijai, kuri visą laiką rėmėsi savo politikoj italų ir prancūzų nesutarimais. Dabar šioji vokiečių parama paslydo.

VOKIEČIAI KIŠASI Į LATVIŲ IR ESTŲ VIDAUS REIKALUS

Vokiečių spauda ir visuomenė reiškia savo nepasitenkinimą latvių ir estų įstatymais dėl kalbos tvarkymo valstybės gyvenime. Tais įstatymais apribotas svetimųjų kalbų naudojimas, tarp kitų ir vokiečių kalbos. Vokiečių spauda rašo tokiu tonu, lyg estai ir latviai būtų jų kolonijos ir pamiršta, kad Estija ir Latvija yra savarankiškos valstybės ir gali laisvai apsispręsti visais reikalais.

VOKIETIJA PASIPIKTINUSI ROMOS PASITARIMAIS

Vokiečių spauda atvirai reiškia savo pasipiktinimą dėl Romos pasitarimų. Vokiečiai ypač pasipiktinę, kad Austrijos reikalai buvo svarstomi be jų. Kadangi Prancūzija su Italija susitarė, tai Europos spauda nurodo, kad vokiečių pyktis bejėgis.

ATIDARYTA TAUTŲ SĄJUNGOS TARYBOS SESIJA

Sausio 11 d. atidaryta Tautų Sąjungos Tarybos sesija. Taryba specialiai susirinko posėdžiauti per Saro plebiscitą, kuris buvo 13 d. Buvo pasiūlyta ir vokiečiams dalyvauti šioj sesijoj, kadangi bus svarstomas Saro klausimas ir galutinai priimtas nutarimas po plebiscito. Vokietija atsisakė dalyvauti. Per šią sesiją bus iškeltas vėl nusiginklavimo reikalas. Todėl į sesiją atvyko ir nusiginklavimo konferencijos pirmininkas Hendersonas. Prieš važiuodami į šią sesiją, tarėsi Jugoslavijos užsienių reikalų ministeris Jevtitz, Rumunijos — Titulesco, Čekoslovakijos — Benešas ir Turkijos — Tufik-Rudži-Bey. Per šią sesiją buvo apsvaistytas Italijos — Abisinijos ginčas dėl pasienio teritorijų peržengimo, bet rezoliucijos šiuo reikalu dar nėra.

ANGLŲ MINISTERIO SVARBI KALBA APIE 1935 M. POLITIKĄ

Anglų valstybės vyras, užsienių reikalų viceministeris Edenas, šiomis dienomis pasakė kalbą užsienių politikos reikalais. Jis pareiškė, kad Europos politinė būseną eina geryn, ypač pagerėjo italų—prancūzų susitarimu. Dėl Anglijos politikos Edenas pareiškė, kad anglai ligi šiol lieka Tautų Sąjungos šalininkai ir nors jie negyvena kontinente, bet jie visa širdimi nori taikos Europoje. Pagaliau Edenas nurodė, kad artimiausias uždavinys sutaikinti Vengriją su Jugoslavija ir išlaikyti tvarką bei ramumą Saro krašte. Aplamai, kalba buvo pasakyta raminančiu optimistišku tonu.

NORI ATGAIVINTI NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJĄ

Anglų vyriausybės sluoksniuose rimtai kalbama apie nusiginklavimo konferencijos atnaujinimą dar šių metų vasario mėn. Šiuo reikalu tarėsi ministeris pirmininkas su užsienių reikalų ministriu ir jį apsvaistė ministerių kabinetas. Anglų spauda nurodo, kad dabar, po italų—prancūzų susitarimo, Austrijos nepriklausomybės garantavimo ir Sovietų Rusijos įstojimo į Tautų Sąjungą, galima bus lengviau susitarti ir dėl nusiginklavimo.

KOKS YRA PRANCŪZŲ IR ITALŲ SUSITARIMO PAGRINDAS

Prancūzija, susitardama su Italija Romoje, užleido jai didelės koncesijas kolonijose. Italija gavo lygias teises Tunyse (šiaurės Afrikoj), jai Prancūzija dabar leis laisvai prekiauti su jos proteguojama Sirija ir be to, Prancūzija užleido Italijai didelius plotus Vidurinėj Afrikoj ir Sudane. Kodėl tai Prancūzija darė? Ji tai darė dėl to, kad jai gresia pavojus iš vokiečių pusės. Vokiečiai daug geriau apginkluoti, negu prancūzai. Vokiečiai dabar turi mažiausia 3000 bombonesių lėktuvų, kai tuo tarpu prancūzai turi tik keletą šimtų. Vokiečiai dabar kiekvienu momentu gali sudaryti 600.000 žmonių armiją, tuo tarpu prancūzai daugiausia turi apie 200.000 kareivių, ir tai tik kartu su negrų dalimis. Todėl Prancūzija būtinai turėjo užtikrinti sau italų draugystę ir mokėjo už tai tokią brangią kainą. Italija irgi padarė neblogą biznį, nes ji, kaipo gyventojais gausinga valstybė, reikalinga erdvės ir čia gavo naujų plotų. O Europoj ji dabar neturi jokio išskaičiavimo atsistoti Vokietijos pusėje ir nesusitarti su Prancūzija.

Laidžia Vyr. Štabe Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balžūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 36 ar **KAINA:** višioms metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai

Respublikos Prezidento A K T A I

91

Pasirėmęs Lietuvos valstybės konstitucijos § 50 ir Kariuomenės vadovybės įstatymu, vyriausiojo štabo viršininką generalio štabo pulkininką Stasį Raštikį skiriu kariuomenės vadu.

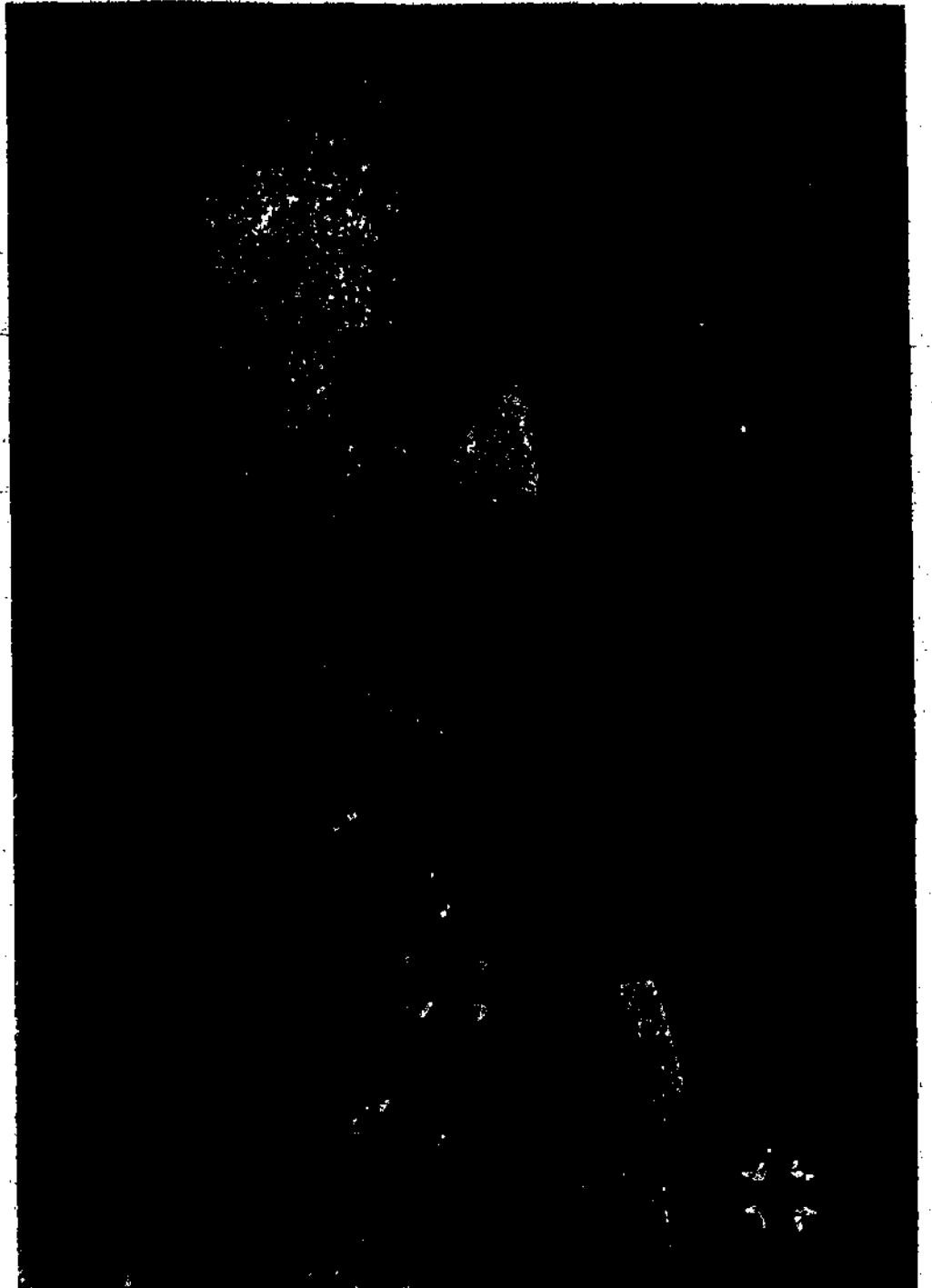
92

Pasirėmęs Lietuvos valstybės konstitucijos § 50 ir Kariuomenės vadovybės įstatymu, tiekimų viršininką generolą leitenantą Joną Sutkų skiriu kariuomenės tiekimo viršininku.

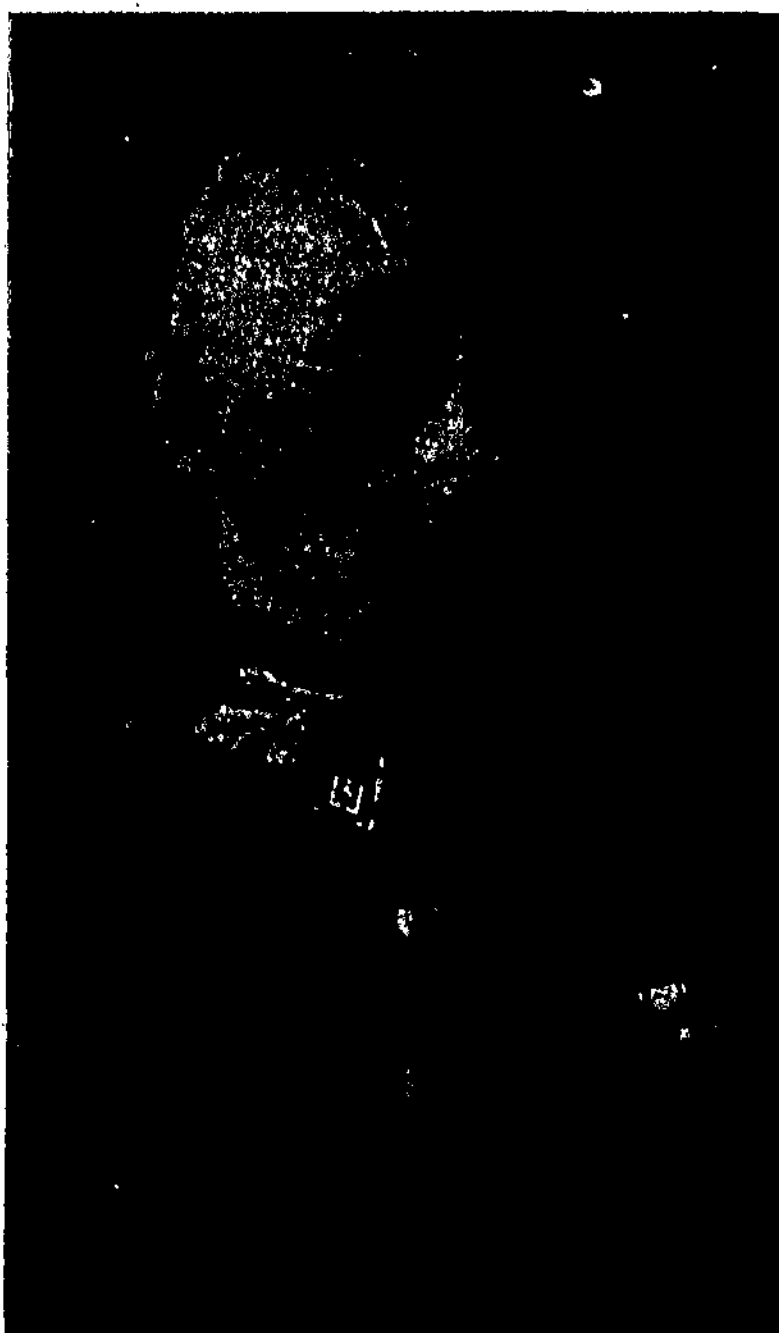
93

Pasirėmęs Lietuvos valstybės konstitucijos § 50 ir Kariuomenės vadovybės įstatymu, generalio štabo valdybos viršininką generalio štabo pulkininką Joną Černių skiriu kariuomenės štabo viršininku.

K a u n a s, 1935 metų sausio mėn. 1 d.

Gen. št. plk. St. Raštikis
Kariuomenės vadovas

Gen. ltn. Sutkus
Kariuomenės tiekimo viršininkas

Gen. št. plk. J. Černius
Kariuomenės štabo viršininkas

1-mo Maž. Lietuvos savanorių pulko paradas Klaipėdoj (1923 m.)

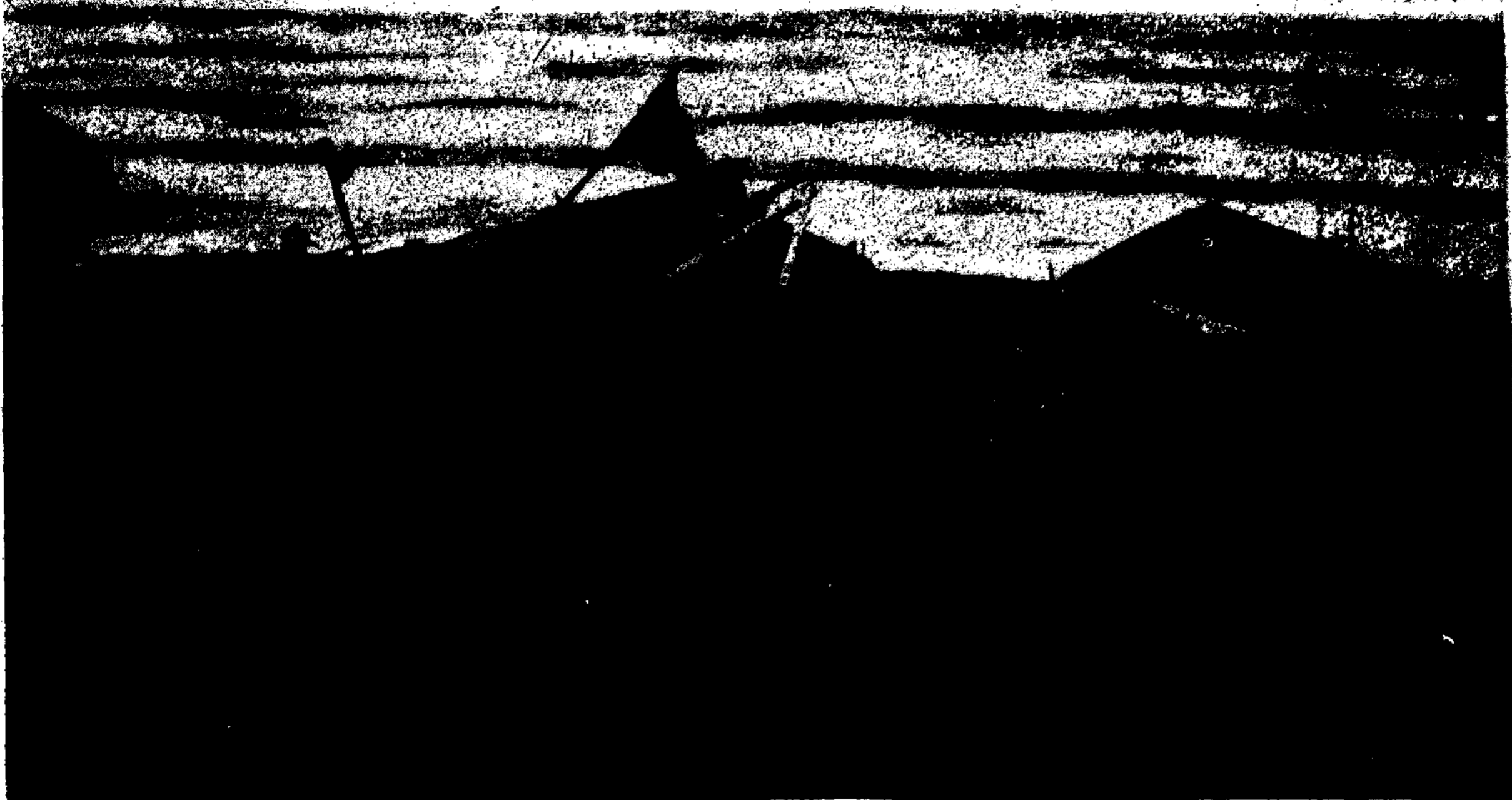
Ugdykime savo pajėgas Klaipėdos kraštui

Jau žengiame į tryliktuosius Klaipėdos krašto laisvės metus. Dvylika metų skiria mus nuo to įvykio, kai Klaipėdos kraštas, ilgus laikus nešęs sunkų svetimųjų vergovės jungą, buvo prijungtas prie Nepriklausomos Lietuvos kamieno ir uždegtas laisvojo gyvenimo dvasia. Tai turime būti dėkingi pirmiesiems Lietuvos kovotojams, kurie, nepabūgę šalto ginklo ir kulky, degdami galinga drąsa ir nepalaužiamu ryžtumu prieš pavojus gyvybei, savo aukomis ir krauju atvėrė mums taip šviesųjį langą į platųjį pasaulį. Daug aukų ir kraujo pareikalavo Klaipėdos krašto atvadavimas, palikdamas neišdildomų pėdsakų Lietuvos Nepriklausomybės kovų istorijoj bei atsiminimuose.

Per dvylika nepriklausomojo gyvenimo metų Klaipėdos krašte daug padaryta lietuviškos dvasios stiprinimui bei ugdymui, bet kur kas daugiau galima būtų džiaugtis to darbo vaisiais, jeigu nebūtų lietuviškosios minties ir kultūros ardytojų, niokotojų, kurie teisingai užsipelnę barbarų vardą. Tačiau lietuviškoji mintis ir kultūra, nebodama jokių sukrėtimų, išstumdama vokiškąją, vis labiau ir labiau vyrauja Klaipėdos krašte, užimdama vis platesnes kultūrinio gyvenimo sritis. Vakarų kaimynas, kietasis junkeris, degdamas nepasotinamu godumu, kurį kiekvienas puikiai atmena iš sunkiųjų okupacijos laikų, tiesia savo ilgus nagus ir į Klaipėdos kraštą. Būdami tvirti savo valia ir nepakeičiamais nusistatymais, mes sutinkame kiekvieną jų mums taikomą smūgį, atsakydami jiems į tai drąsa ir pasiryžimu ginti šį kraštą ligi paskutiniojo kraujo lašo. Nepasotinama vokiečio dvasia vis labiau ir labiau atsimuša į kietus ir nepramušamus mūsų drąsos ir pasiryžimo kiautus, o savo nepasisekimus ir juodąją sąžinę stengiasi pridengti žmoniškumo ir kultūros kauke. Šiandien ne tik lietuvis, bet ir kitas pasaulietis apie teisinę Klaipėdos krašto būseną bei tikrąjį krašto lietuviškumą ir galvos nesuka — šis kraštas kaip istorinis palikimas ir gyvas liudytojas Lietuvai buvo ir bus, nors vokiečiai ir šauktų „Drang nach Osten“. Klaipėdos kraštas, turėdamas neišdildomą lietuviškumo antspaudą ir amžinai sutapęs su Lietuva,

nežiūrėdamas į jokių vokiečių pažadus ar grasinimus, jokių būdu nepakeis savo istorinio veido į jokių auksą, juo labiau vokiškąjį. Jis amžinai links ten, su kuo jis yra organiškai tampriai susijęs ir gyvena. Mes, būdami Nepriklausomojo gyvenimo sargyboje ir akylai sekdami Klaipėdos krašto gyvenimą, ypač kovas su vokiečių akcija, turime įtemptomis jėgomis gyvai reaguoti į kiekvieną jų daromą žygį, stengdamiesi jį visu smarkumu atremti. Nors kažkaip veržtūsi vokiečiai į Klaipėdos kraštą, lietuvis nepabūgs jokių grasinimų, kaip nepabūgo ir Nepriklausomybės kovų metu. Nepalenkama valia ir teisingumas visuomet bus šioje kovoje vyraująs laidas. Turime džiaugtis blaivėjančiu šios kovos rytojumi, kurio šviesioji pusė rodo aiškų mūsų laimėjimą. Vokiškumo akcija pamažu žabojama kietais valstybės įstatymų žąslais ir stengiamasi visiškai apvalyti Klaipėdos kraštą nuo degeneratų ir nešvarių puvesių. Šiandien viso pasaulio akivaizdoje 126 vokiečiai teroristai, barbarizmu dvokiančios vokiškos akcijos šalininkai, turi atsakyti už savo darbus Klaipėdos krašte prieš Lietuvos vyriausybę. Džiugu, kad laiku susektos tos rūdys ir piktosios votys, kurios vis labiau gangrenuodamos, grėsė ir viso Klaipėdos krašto gyvybei. Reikia manyti, kad Lietuvos Respublikos teisingumo organams, kurių rankose yra kaltinamieji teroristai, nepritrūks griežtumo ir drąsos juos kaip reikiant nubausti. Likvidavus šiuos žalingus valstybės griovikus, toli gražu nebus laiduotas Klaipėdos krašto visiškasis saugumas ir ramus gyvenimas. Kietasirdis vokiečiai degančiu pykčiu rausis vis giliau ir giliau, grasinimais ir slapta akcija drums ramųjį Klaipėdos krašto gyvenimą, tykodamas jį iš pasalų kada nors pagrobti.

Mes, kariai, būdami nepalenkiami Klaipėdos krašto sargai, rengdamiesi ginklu ir gyvybe gydyti jame daromas žaizdas, turime ir čia parodyti reikiamą drąsą ir karišką nuovoką šio krašto reikalų gynime. Neabejotina, kad mes laimėsime, jeigu tik vieningai dirbsime ir suburtomis jėgomis stosisime į frontą, kaip Nepriklausomybės kovų savanoriai. **J. Sinickas**

Mūsų žvejai savajam pajūry

Baltija — tiltas į šviesią ateitį

Per nepamirštamą 1923 m. sausio 15 d. Klaipėdos žygį vėl išėjome į didįjį laisvės kelią, plačiai atsidarė mums vartai į jūrą, į naujus pasaulio horizontus, į naująjį gyvenimą.

Ir šiandien, kai mes gyvendami prie jūros, pradėdami jau žygiams ir darbais įrodyti pasauliui esą tikra pajūrio tauta, ryškėja garsioji valstybės išdavimo byloje grobuoniški ir nešvarūs nacių įgeidžiai ir žygiai prie mūsų brangios nuosavybės — Klaipėdos.

Tai visa verčia mus dar labiau sukaupti savo dėmesį, jėgas į brangųjį pajūrį.

Jūra tiems, kurie ją myli ir supranta, labai dosni. Ji daugeliui greit tampa antrąja tėvyne, motina maitintoja, visų vargų ir nelaimių paguoda. Tai aiškiausiai liudija ir mūsų amžini jūros bičiuliai, vaišingieji Neringos žvejai, branginą jūros bangas ir žvejų būseną.

Ir iš tikrųjų, jei mes jūrą teisingai įvertinsime, gerai pažinsime, iliesime į ją tiek vargo ir triūso, kiek paauciojome žemės ūkiui, tai sulauksime iš jos gausaus derliaus su procentais. Ir kuo gyvesnis ir tvirtesnis bus lietuviškas saitas tarp mūsų žemės ūkio ir jūros darbo, tuo labiau Baltiją ir Klaipėdos kraštą apsaugosime nuo nešvankaus germanizacijos raugo ir užtikrinsime sau šviesesnę ateitį.

Jūrą pažinsime ir išmoksime vertinti tik savo laivais ją raižydami. Mūsų tautos ūkiui kaskart vis labiau reikalingas prekybos laivynas. Jūros keliai daug patogesni ir prieinamesni, negu geležinkelio. Todėl jūros kelius ir mes turime vispusiškai išnaudoti. Tačiau gana važinėti savo jūromis svetimais laivais.

Pajėgiame ir sugebame savo kraštą šviesti, gražinti, net ir ore jau nepaskutiniai. Visur jau savarankūs, savimi pasitikį, todėl teigiamai išspręskime ir

tautiškos jūrininkystės reikalą. Steikime jūrininkų mokyklas, pirkimės, statykimės sau laivus, dirbkime taip, kad kuo greičiausiai mūsų trispalvės gausiai plėvėsuotų jūrų platybėse. Neieškokime priešuose išmaldos ir pasigailėjimo, bet paveržkime iš jų visas priemones mus, nors ir ekonomiškai, spausti, terorizuoti.

Išėję į jūras, ne tik ekonomiškai stiprėsime, bet greičiau ir dvasiniai kultūrėsime. Teisingai sakoma: „Laivynas — civilizacijos nešėjas, o vandenynai — keliai, kuriais toji civilizacija į tautas plaukia.“

Jaunimas, plaukiojamas po platųjį pasaulį, daug pamato ir išmoksta naudingų dalykų, kuriuos, grįžę į savo kraštą, gali savaip pritaikyti, įgyvendinti.

O laivų tautinės vėliavos taip pat informuoja svetimuosius apie savo gimtinę. Visuomet svetimuose uostuose greit pastebimi nauji atvykėliai — laivai, jie sveikinami, nuoširdžiai priimami ir greit užsimezga vienos valstybės bičiulystė su kita ir t. t.

Mažutė karo laivų bazė taip pat būtina, turint neramių ir pavojingų priešų.

Žuvininkystė, gintaras, Neringos egzotiškos grožybės, neabejotinai broliškas klaipėdiškių lietuvininkų kraujas daro Klaipėdos kraštą ir Baltijos jūrą neįkainojamai brangią ir būtiną mūsų tautos tikros laisvės ir gėrio bujojimui.

Todėl ir svarbiausios mūsų šiandieninės problemos: išlaikyti mūsų langą į jūrą — Klaipėdą ir atvaduoti mūsų amžiną sostinę Vilnių. Ir tuodu tikslu vienodai reikalauja ne skambių žodžių, bet kieto darbo ir didelių pasiaukojimo pastangų.

Tad šių faktų akivaizdoje ir mes, kariai, tėvynės budriai, sąžiningai budėkime tėvynės sargyboje, visuomet kreipkime savo akylumą į gintaro pajūrį ir į mūsų vakarų grobiko siekimus.

P. Sds

AŠ NORĖČIAU

(Klaipėdos atvadavimą minint)

Aš norėčiau Tau, Tėvyne,
Sukelt Vytauto laikus,
Lietuvos sūnų grandines —
Vest į Žalgirio laukus!...
Kad sugaust vario trimitai,
Ten ties jūra, ties Klaipėda,
Ir vienu mostu galingu
Susprogdint mūs Tautos gėdą...
Kad nuo amžių mūsų kraštas,
Mūsų jūra audringoji —
Amžinai numestų našta,
Kurią priešai jai užkrovė...
Kad nors kart mūs jūros bangos —
Tyra laisve subanguotų...
Kad į mūsų tautos langus
Nieks galvos nebekaišiotų!...
Ei šalin, vilingas priešas!...
Iš to krašto, kurs mums šventas,
Kur mūs Tautai viltys šviesios
Nuo senovės pažadėtos.
Ei, šalin, nešvarios kojos —
Kurios mindot mūsų žemę,
Kur mūs broliai galvas klojo...
Keršto maldos dangų remia!...
Tad banguok, laisvoji jūra,
Mes budėsime!

Ant. Jokimas

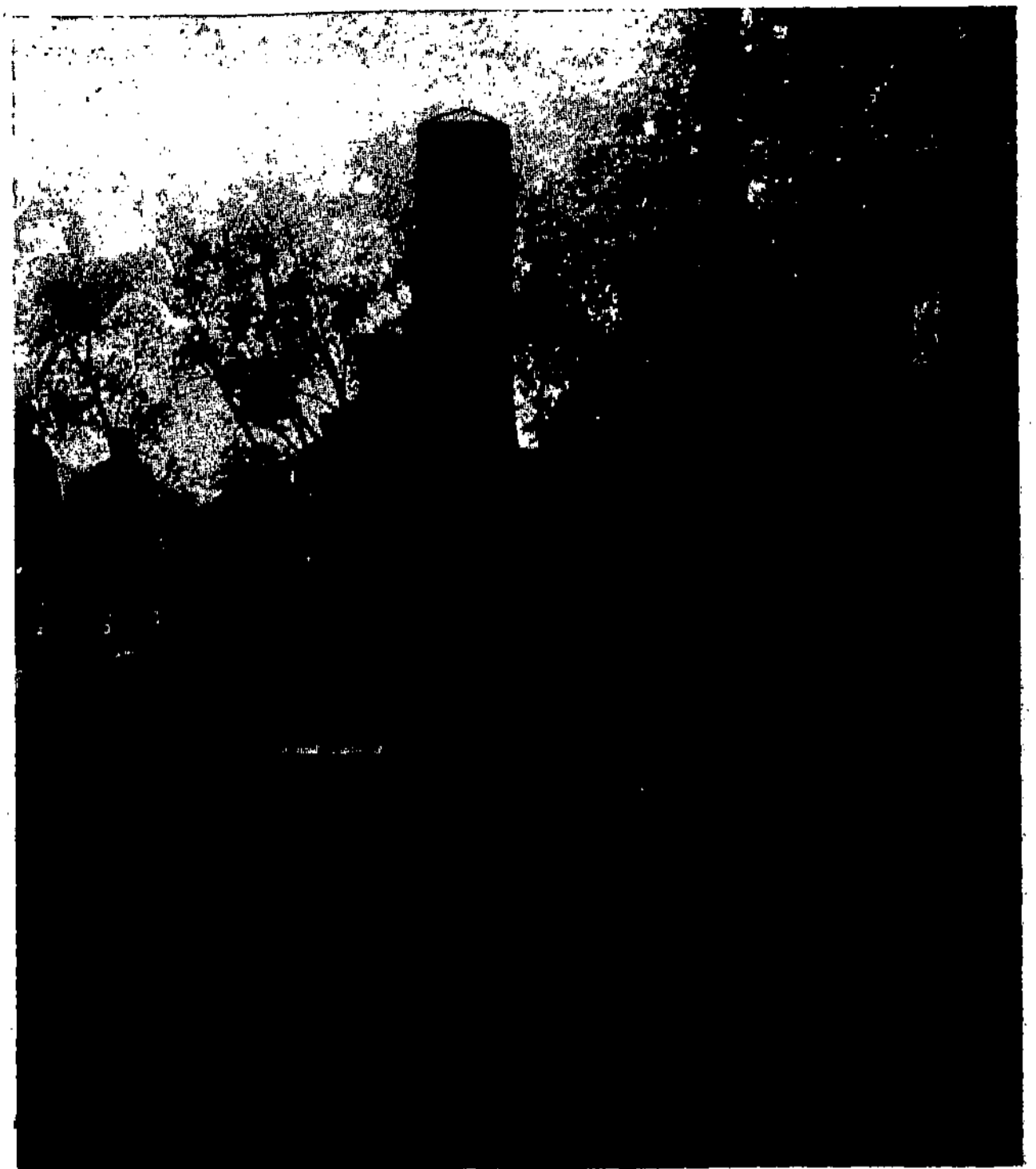
Prisikėlimas

Žemė nerimo, sukaustyta žiemos šalčių, ir nuolat glamonėjos su jūra. Jūra kažin ką šnabždėjo jai... Ir tas jūros su žeme šnabždesys žiemos vėjais slinko krašto gilumon. Slinko ir budino iš miego lietuvišką kraują... Kėlė jame gailės, nerimą... Kėlė laisvės ilgesį. Nerimo tikrasis krašto kraujas, kad svetimieji čia suka gūžtas, kad jūra su žeme dejavo... Maldavo savųjų sūnų, kad išvaduočiau jas... Ir suprato tikrieji jos sūnūs tą šauksmą, ir ėjo ten...

Laukakaimio gyventojų Labaičio sūnus Enrikas jau kelinta diena, kai kažin kur rengiasi, kažin ko laukia... Dažnai išeina laukan ir žiūri į lygias dirvas, į tą pusę, iš kurios beveik jaučiamas jūros sudrumas. Vakarais, kai raudoni stogai suspindi mėnulio šviesoje, Enrikas skuba ten, kur ant kalvos tingiai vartosi vėjinio malūno sparnai... Ten susirenka visos apylinkės jaunuoliai, pasitaria, nerimsta... Nes jaučia, kad vėjai kažin ką šnabžda...

Sentėvių kraujas pabudo jaunųjų gyslose ir griežtai pasakė: — gana vergauti, norim būti laisvi. Jaunieji tai seniai nujautė. Ir dabar, kraštui pasakius tiesos žodžius ir pareikalavus laisvės, pradėjo rinktis sąmoningieji krašto žmonės su ginklu rankose, kad pareikštų savo teises, parodytų, kad mylim savo kraštą ir turim pakankamai drąsos jį apginti.

Tada ir Labaičių Enrikas, ir Šapaičių Artūras, ir Gailių Vilius ir daug kitų paliko savo tėvus, šeimas, mylimąsias, ir išėjo... Išėjo parodyti svetimiesiems, kad jie moka savo kraštą apsaugoti. Kad jie nereikalingi svetimųjų globos.

Klaipėdos sukilėlių kapai

Buvo šalta, drėgna sausio naktis. Atklydę nuo jūros vėjai šėlsta sukilėlių apdaruos, o sustingus drėgna žemė glaudė juos prie savęs... Ir sukilėlių drąsa, pasiryžimas gąsdino nakties tamsą... Jie būriais traukė ten, kur tėvynė šaukė.

Nerami tą naktį buvo jūra... Bangos ritosi viena pro kitą vis tolyn į kraštą, tarsi norėdamos padėti sukilėliams, susilieti su jais. Ir maišėsi jūros užimas su kulkosvaidžių ir granatų muzika, ir baltas sniegas dažėsi kai kur raudonai... Enrikas pirmas su Artūru ir Viliu drąsiai puolė pirmyn. Jie pasižymėjo kovoje. Iš jų Enrikas už tėvynę žuvo... Tėvai ir mylimoji lanko jo kapą...

V. Gėlūtis

Priėmimas pas Latvijos karo atstovą ir poniją Kocinš

Sausio 11 d. vakare Latvijos karo atstovas plk. ltn. Kocinš ir jo ponija suruošė gražų didelį priėmimą, kuriame dalyvavo aukštoji mūsų kariuomenės vadovybė, diplomatinis korpusas ir visuomenės atstovai.

Rūpestingų ir simpatiškų šeimininkų malonioje globoje visą vakarą svečių tarpe vyravo draugiška, nuoširdi nuotaika ir jaukumas. Nepastebimai praslinko kelios malonios valandos, kurios davė progos truputį atviriau pasikalbėti, arčiau susipažinti ir sustiprinti abiejų tautų bei jų kariuomenių glaudesnius santykius.

Pasikalbėjimas su klaipėdiečiais apie mūsų kariuomenę

(Iš kelionės bloknoto po Klaipėdos kraštą)

Už poros kilometrų nuo Karklininkų bažnytkaimio, Klaipėdos link, prasideda didelis, gražus pušynas. Priėjęs prie to pušyno, randu kažkaip iš netyčių apvirtusį rugių vežimą. Pasakęs „padėk Dieve“ ir paklauses, kuris iš tų dviejų kelių eina į Girulius (Klaipėdos krašto kurortas), nusiimu kuprinę ir padedu ūkininkui rugių pėdas sukrauti atgal į vežimą. Dar vienas kitas žodis ir mes jau pažįstami. Viską sutvarkius, ūkininkas P. pakviečia mane užsukti pas jį. Po pusvalandžio malonios šnektos pasuku kalbą mūsų kariuomenės link. Paklausu jo nuomonės apie mūsų kariuomenę. Klausiu taip pat, ar šios apylinkės jaunimas su noru stoja į kariuomenę.

— Nesuprantu, — sako ūkininkas, — kaip galima kariuomenės vengti. Kariuomenė pripažįsta tvarką ir drausmę. Politika kariuomenėje svetima. Aš bent tikrai manau, kad ir Lietuvos kariuomenėje kariai politikos nemokomi.

Ant stalo bematant atsirado ir puiki užkanda. Taip pat ir vyno bonka. Ūkininkas prašo — vaišiuos. Ir šnekamės toliau. Jis pradėjo pasakoti apie savo sūnų, kuris jau dveji metai, kai grįžo iš kariuomenės. Girdi, buvęs didelis lepišis, o kai grįžo atlikęs karinę prievolę, visai kitas žmogus. Ir tvarkingas, ir punktualus, ir mandagus. Žodžiu, kariuomenė ir pats sūnus patenkintas.

Ties Priekule užėinu pas ūkininką B. paprašyti atsigerti vandens. Karštomis vasaros dienomis bekeliaujant ir betempiant ant nugaros kuprinę, labai troškulyš kankina. Šventadienio nuotaika verčia tikrai kur nors apsistoti ir drauge su visais pasilsėti.

Ūkininką B. randu beskaitantį „Lietuvos Keleivį“. Nudžiungu, kad pataikiau pas lietuvininką. Paprašiau ko reikia. Ūkininkas tuojau mano prašymą įvykdo ir paprašo prisėsti, pasilsėti. Tuo pat metu iš kažkur atėjo ir jo sūnus Ansis. Pradedam šnekučiuotis. Užėina kalba ir apie kariuomenę, nes Ansiui rudenį reikšią stoti atlikti karinės prievolės.

— Ot Preikšų sūnui tai gerai, — sako ūkininkas, — stojo pereitais metais nustatyti metus ir pripažino jį trim metais jaunesniu, negu iš tikrųjų jis turėjo. Žiūrėk, kaip jis išsisuks ir nereikės tarnauti kariuomenėje. O tu pamatysi! — jis pažvelgė į savo sūnų.

— Tėve, — atsakė jam Ansis, — ko tu bijai, jei aš pats nebijau. Kariuomenė ne pragaras, nebijok, grįšiu sveikas ir linksmas. Aš tik džiaugčiausi, jei mane pripažintų tinkamu karo tarnybai. Koks gi iš manęs būtų vyras, jei priešingai atsitiktų!

Pas kuriuos tik Klaipėdos krašto ūkininkus teko užėiti, vis kalba užėidavo apie Darių ir Girėną. Pradedi kalbą apie lėktuvus, tuojau prisimenam ir tuos du didvyrius, nugalėjusius Atlantą, bet tragingai žuvusius Soldino žemėje. Kitur pamafai Dariaus ir Girėno atvaizdus ir vėl apie juos pradedi kalbėti.

Štai Pagėgių apskr. pas ūkininką G. randu sienoje Dariaus ir Girėno pakabintus atvaizdus. Pradedame apie juos kalbėti. Pasirodo, kad ūkininkas apie tuos didvyrius viską taip smulkiai žino, kad net nu-

sistebėjau. Ūkininkas man papasakojo, kad Pagėgių apskr. yra daug tokių suvokietėjusių šovinistų, kurie Dariaus baisiai neapkenčia. O neapkenčia todėl, kad jis dalyvavęs Klaipėdos atvadavime. Bet yra ir tokių žmonių, kurie Darių, kaipo lakūną, labai vertina. Jam pripažįsta nepaprastą drąsą, vikrumą ore, didelę tėvynės meilę.

— Nežinau, kodėl aš verkiau, kai jie žuvo, — sako tasai malonus ūkininkas lietuvininkas, — bet verkiau tikrai, nors jie man nei giminės, nei pažįstami buvo.

Tokių žodžių teko išgirsti ne tik iš jo, bet ir iš kitų Klaipėdos krašto ūkininkų lietuvininkų.

Toje pat Pagėgių apskr. atsitiktinai užėjau miškely linksmą gegužinę. Į šią gegužinę buvo susirinkę nepaprastai daug apylinkės jaunimo. D. Lietuvoje surengtose gegužinėse (kalbu apie kaimą) vargiai ar tiek susirenka žmonių. Vieni iš jų tarpo kalbasi voikiškai, kiti lietuviškai.

— O-o, keliautojas, — viens gan gražios išvaizdos vyrukas atkreipė kitų dėmesį į mane. Paskui priėjo arčiau ir mandagiai paprašė, jei esu nenuvargęs, draug su jais pasilinksinti. Kadangi saulė netrukus jau rengėsi kristi už Nemuno, atsakiau, kad nors ir labai būtų malonu su jais pasilinksinti, bet turiu ieškoti nakvynės, kad netektų kur po atviru dangum nakvoti.

— Geresnės nakvynės gal ir neturėčiau, bet šieno pas mus kiek tik norit, — pasiūlė tas pats gražios išvaizdos vyrukas.

Už nakvynę padėkojau. Susipažįstam. Jis dar supažindino su keliais vaikinais ir merginomis. Šokam, linksminamės. Pagaliau pasiūliau sudainuoti kokią dainą. Klausiu, gal kas iš jų moka kariškų dainų. Pasirodo, kad tokių atsirado net aštuoni, visi tarnavę kariuomenėje. Tasai pirmasis vaikinys, kuris pakvietė su jais pasilinksinti, vos tik pavasarį grįžo namo. Užtraukiam „Šėriau žirgelį“, „Ant kalno būriais“, „Ulonai, ulonai, širmieji žirgeliai“ ir dar kai kurias. Pasirodo, kad klaipėdiečių mokėta ir tokių kariškų lietuviškų dainų, kokių man visai neteko girdėti.

Al. Matekūnas

Klaipėdos žvejų uostas

Kavaleristo žygis

Kavalerija į paskirtą vietą vyksta raita. Kai kavaleristai joja ir visa, kas reikalinga kautynėms, neša ant arklių, sakoma, jie yra žygy.

Žygis gali būti dvejopas: puolimo ir atsitraukimo. Puolime žygis bus tuomet, kai mes stengiamės prisitarti prie priešo; atsitraukimo — kai norime kuo greičiau nuo priešo atsitraukti. Žygio greitumas vienu ir kitu atveju turi didžiausios, galima sakyti, lemiamos reikšmės.

Puolant, juo greičiau pasieksime priešą, tuo tikriau rasime jį nepakankamai pasirengusį kautynėms.

Žygis būna paprastas ir forsuotas (skubus). Norint sužinoti, kiek kavaleristai gali per dieną nujoti, daroma taip:

10 val. skiriama darbui (žygiui), 7 val. miegui ir 7 val. visiems kitiems darbams: šėrimui, ruošai, susitvarkymui ir t. t.

Iš tų žygio 10 val., reikia 1,5 val. atmesti įvairiems poilsiams. Paprastai kavaleristai žygiuoja per val. 7 km, tai visą žygio dieną padarys 60 km.

Karo metu, kada kiekviena minutė gali kainoti daug gyvybių ir atnešti daug nuostolių, išdėstytų normų neprisilaikoma. Kada reikia gelbėti savus, ar persekioti bėgantį priešą, vartojami forsuoti žygiai.

Dažnai, norint laiku nuvykti į paskirtą vietą, kavaleristai turi nužygiuoti iki 100 ir daugiau kilometrų. Žygiui tada skiriama daugiau valandų ir per valandą jojama ne 7 km, o 9.

Labai dažnai teks žygiuoti naktį, nes dieną priešo lėktuvai galės pastebėti žygį, jo kryptį, ir galės atspėti planus. Nakties žygiai, nežiūrint kokiose sąlygose ir kada jie vykdomi, daug sunkesni arkliams ir žmonėms.

Kad žygis geriau sektųsi, patys kavaleristai turi laikytis tvarkos ir drausmės. Reikia atminti, kad kiekvienas ardą tvarką menkniekis iššaukia voroje pasipiktinimą ir didina nuovargį.

Jei nežinai, kur ir ko joji, visuomet atrodo, kad joji be reikalo, dėl to didėja nuovargis. Todėl prieš žygį, kaip ir prieš kiekvieną darbą, pasakoma: kur, kiek kilometrų reikės joti, kur bus sustojimo vieta ir t. t.

Esti tokių atsitikimų, kada nesako. Tai daroma todėl, kad priešas nesužinotų, kur žygiuoja vora.

Antra vertus, nesako ir todėl, nes dažnai kareiviai nemoka laikyti liežuvio už dantų.

Pionieriai kelia raitininkus

Žiemos nuotaikoj

Krinta sniegės sidabrinės,
Puošiasi gamta.

Žengia vora paskui vorą —
Žengiam mes greta!...

Žydi medžiai vainikuoti
Baltu sidabru —

Kaip smagu ir miela žengti
Mums žiemos keliu! —

Gelia šaltis — mūsų veiduos

Kraujo rausvuma,

Bet širdyse tiktai juokas,

Tiktai šypsena!

Ei, pirmyn, per kliūtis, broliai! —

Ženkime smagiai! —

Tada dar skaidriau mums juoksis

Širdys ir ledai!...

Ten už spindinčio rajono

Du, du, du, du, du! —

Bėkim, broliai, pasinerkim

Tarp žiemos žiedų!

Tegu šypsosi žiemužė,

Puošia mus ledu —

Tyra, šviesi mus dalužė —

Džiaukimės kartu!

Mūsų širdys — gyvas plienas! —

Kliūtys — tik niekai! —

Kur tik žengiam, nūn mums šypsos

Vien balti žiedai!

Antanas Kaškauskas

Pav., užjos kavaleristas atsigerti pas kokį nors gyventoją ir išplepa jam kas nereikalinga. O ką žino gyventojai, labai lengvai sužino ir priešas. Todėl reikia tvirtai atsiminti: jei ko nors nesako, tai bendro žygio labui, o jei pasakė, tai ne tam, kad išplepėtų pirmam sutiktajam, bet kad žinotum ir suprastum savo darbą.

Svarbiausias kavaleristo uždavinys žygy — rūpintis savo arkliu. Arklys geriausias bičiulis, dėl to su juo reikia sugyventi lyg su žmogum. Arklys reikia suprasti, mokėti pastebėti mažiausią sužalojimą, ligą, tada jis bus ištvermingas ir kavaleristas galės lengvai ir greitai žygiuoti.

Žygy lengva tik tam, kurs jaučiasi pakankamai stiprus, sveikas, drąsus ir kurs myli savo arklį.

Kad būtų žygis lengvas, reikia atsiminti:

1. Būk rūpestingas savo arkliui: pirmiausia pasirūpink juo, o tik paskui savim.

2. Girdyk švariu vandeniu ir kuo dažniausiai. Edant neatsitrauk nuo jo, nes dažnai išpila avižas, kitų negausi.

Dažnai tikrink kanopas ir nugarą. Atmink, kad blogai pabalnotu arkliu toli nenujosi, eisi pėsčias. Balnodamas neskubėk.

3. Žygy dažnai nusipėstink ir duok arkliui atskvėpti. Dažnai tikrink balnojimą ir, jeigu reikia, perbalnok.

4. Visuomet būk tvarkingas.

5. Nevalgyk neprinokusių vaisių ir žalumynų, nuo to sugenda viduriai.

6. Žygy, kaip ir darbe — be kantrumo nieko nepadarysi.

Kav. j. Itā. Kukta

Liktinių puskarininkių pageidavimai

Visų likt. puskar. mintys nukreiptos į naujo įstatymo pakeitimą, lyg į koki išganymą.

Likt. puskar. įstatymo pakeitimo proga turėčiau iškelti keletą minčių ir pageidavimų spaudoje. Likt. puskar. tarnauti kariuomenėje ne visi gali: viena, reikia, kad žmogus būtų visiškai sveikas, turėtų karišką išvaizdą ir t. t. Antra, likt. puskar. turi būti toks žmogus, kuris turi viską užmiršti, o atsiduoti vien tik kariuomenės tarnybai. Gal kas iš skaitytojų pasakys, kad to reikalauja „pilvas“. Taip manydami apsiriktų, nes puskar. tarnauja gerokai išsilavinusių, prieš kariuomenės tarnybą turėjusių neprastų tarnybų, daugumas turi didelius ūkius ir t. t. O daugumas iš puskar. yra metę mokslą, metę tarnybas ir palikę ūkius, tarnavo už 25, 35 ir 50 litų, maitinos iš katilo bendrai su kareiviais ir buvo patenkinti.

Taigi, puskar. yra savos rūšies žmogus, kuris, be savo asmeninių reikalų ir pragyvenimo, stato daug aukščiau kariuomenės gyvenimą. Jis kaip tai pamilo ginkluotą tarnybą, pamilo tą žalią mundurą, pamilo organizuotą didelę šeimą, pamilo ir atsiranda noras visuomet padėti tėvynei ir už ją net mirti. Tuo būdu likt. puskar. yra kariuomenės pionierius, nepamainomas žmogus.

Todėl būtų tokių pageidavimų:

1) Likt. puskar. turėtų turėti atskirą uniformą. Puskarininkiai nenori, kad juos apkabinėtų įvairiais blizgučiais arba ženklais, bet nors tiek, kad jie skirtųsi nuo būtinos tarnybos puskar. Viena, kad patys kareiviai kitaip žiūrėtų, o antra, kad patį visuomenę galėtų skirti, kad čia yra nebūtinos tarnybos kareivis, o tarnautojas ir, kas svarbiausia, kad likt. puskar. nereikėtų nukentėti dėl būtinos tarnybos kareivių išsišokimų ir neapgalvotų žygių.

Aš manau, kad likt. puskar. pakankamai galima būtų atskirti, jeigu jo uniforma būtų pakeista nors tiek, t. y., kad galėtų nešioti karininko sukirpimo rūbus; kadangi vėl nešioja kareiviai trikampus, tai likt. puskar. tie trikampiai turėtų būti apsiūti galonu; dar reikėtų pridėti perpetiniai dirželiai. Laipsniai gali palikti tie patys. Tas būtų gražiau, patogiau ir jau skirtumas. Rodos, kad mūsų kaimynų latvių likt. puskar. uniforma panašiais pagrindais sutvarkyta. Be to, karo metu likt. puskar. teks vadovauti didesniems daliniams, eiti svarbesnes pareigas, ir kai ką, manau, teks pakelti ir į karininko laipsnį.

2) Leidžiamieji rašteliai turėtų būti panaikinti likt. puskar., nes, kada žmogus turi 30—35 metus, tai jam visai nereikalinga. Nes juk kiekvienas gerai žino ir supranta, kad jis tarnauja ne tam, kad vaikštinėtų per dienas ir per naktis po miestą; jeigu išeina, tai tik tada, kada leidžia aplinkybės, tarnyba ir jei reikia. Neramiu arba pavojaus laiku kiekvienas pats savaimė neišsė, nes turės darbo kuopoje. O jei išeina į miestą nuo kareivinių rajono 1—2 km, tai ne Dievas žino per kiek laiko reikia ir sugrįžti. O jei jau norima žinoti, kiek yra liktinių išėjusių į miestą, tai galima būtų nors taip sutvarkyti. Kiekviename dalinyje turėtų būti speciali knyga, į kurią kiekvienu atveju ir, reikiant, galėtų įsirašyti ir nurodyti, kad ten ir ten esu. Tada nereikėtų bėgioti pas savo v-ką, jį ieškoti, jį trukdyti nuo darbo ir t. t.

3) Kėlimas į aukštesnius laipsnius, k. t., iš jaun. puskar. į vyr. puskar. ir iš vyr. puskar. į viršilas. Dabar, vienas kuris gal būt turi simpatiškesnį veidą, turi kas daugiau rekomenduoja iš viršininkų, turi „lapės“ būdą ir moka geriau prisitaikyti, tas, žiūrėk, per metus kitus jau pačioje viršūnėje. O tas, kuris neturi gerų „dėdžių“, tylus, nelando, po 5—6 m. tarnauja jaun. puskar., arba ir po tiek pat vyresniuojū. Aš manau, kad daug geriau, patogiau ir teisingiau būtų, jei kėlimo tvarka į kitą laipsnį būtų nustatyta, kaip karininkams, t. y., po 3—4 ar 5 metų. Gal kas pasakytų, kad jis netinkamas ir nesugebantis bus vyresniojo pareigose ir t. t. Jei kuris netinkamas jaunesniojo pareigose, tokiu būdu bus netinkamas ir vyr. Tada aišku, kad nenori tarnauti. Tokiam turėtų būti vienas išganymas — išeiti iš kariuomenės.

4) Visiems likt. puskar. turėtų būti priverstinas dalykas daugiau užsiprenumeruoti ir skaityti kariškos spaudos, k. t. „Kardą“, „Mūsų Žinyną“, „Kari“ ir t. t. Nors į dalis ateina „Karys“, „Trimitas“ ir kiti, bet tie visi laikraščiai skiriami bendrai visai kuopai. Taigi, atėjęs į kuopą bent vienas iš tų laikraščių, tuojau gaudomas ir, kam pirmiau patenka į rankas, negreit ištrūksta. Sakysim, kas nors skaito, bet ūmai gauna įsakymą kur nors nueiti arba ką nors padaryti. Grįžęs jau neberanda, o ryt poryt apie tą ar kitą gautą laikraštį arba jo įdomesnę ir naudingesnę straipsnį pamiršta ir lieka neperskaitytas. Kada laikraštis bus prenumeruotas, gausim tiesiai į rankas, drąsiai atsinešim į savo kambarį ir per savaitę ne nenorėdami perskaitysim nuo pradžios iki galo.

Žodžiu, skaitydamas karišką spaudą, daug daugiau joje nusimanysi. Be to, mūsų ginklo broliai šauliai juk negauna nei algos, nei išlaikymo, nei įvairių pašalpų, o įvedus jiems priverstiną „Trimito“ skaitymą ir prenumeravimą, šaulių eilės ne kiek nesumažėjo, o atvirkščiai. Ar tai nenaudinga ir ar negražu? Pažiūrėję į šaulius turim raudonuoti, susigėdinti ir suktis iš šviesos kelio.

5) Visi rūbai, baltiniai ir apavas turėtų būti pačių puskar. O už tuos visus rūbus mokėti nustatytą sumą pinigais. Čia būtų patogų ir lengva kariuomenės intendantūrai, palengvintų darbą v-kams ir tarnautojams. O puskar. būtų daug tvarkingiau apsirengę, gražiau atrodytų ir negadintų valdiškų rūbų, įvairiai siurindami, trumpindami ir t. t. Taigi, čia dalykas visiškai pribrendęs.

Vyr. sañ. puskar. M. Grinius

SLIDĖS DIRBAMOS LIETUVOJE

A. Survilos lenktų baldų ir vieniškų kreslų fabrikas Šiauliuose šiam žiemos sezonui plačiu mastu ėmėsi dirbti slidės. Slidės sporto priemonių rinkoj dėl to turės žymiai atpigti, nes jos dirbamos iš vietinės medžiagos, tačiau savo kokybe bei patvarumu nieku nesiskiria nuo užsieninių, kurių aukšta kaina (60—65 lt.) pareina daugiausia nuo labai didelių miltų. Vietinės A. Survilos fabriko slidės, tekaštuodamos vos 25—35 lt. komplektas (dvejos slidės su apkaustymu, dirželiais ir dviem lazdom) pasidaro labiau prieinama tą sporto šaką mėgstančiam jaunimui. Dirbant apkaustymu, svarbiausia sąlyga ta, kad jis negadintų batų ir apkaustytų kojų. Taigi, tikia tikėtis, kad ši sveika sporto šaka dabar turės galimumo plačiai pas mus Lietuvoje paplisti.

Uniformos nevienodumas

Kai pasižiūri į kareivių uniformą, tai pastebi kai kurių nevienodumu. Šitie nevienodumai, greičiausiai, ir atsirado dėl dažno uniformos keitimo bei papildymo.

Tie nenormalumai, jeigu stebėti paskirus kareivius, tai netaip jau ryškiai krinta į akis. Bet tas labai lengvai pastebima rikiuotėje bei šiaip didesniuose kareivių susibūrimuose. Juk pats statusas reikalauja vienodumo ir tvarkingumo.

Štai keli uniformos nevienodumai. Pradėsime nuo kepurės.

Kepurė. Naujos uniformos projekte pasakyta, kad kepurė turi būti stati (nesuglamžyta. A. S.). Tuo reikalu panaudojami kardonas ir viela. Dabar mes matome įvairių kepurų modelių. Kitaip sakant, „pagal Jurgį ir kepurė“.

Kokarda. Su kokardomis tikras galvosūkis. Vieni dėvi kryžiukus, kiti mažas žvaigždeles, treči dideles prieš paskutinio modelio kokardas, o ketvirti dabartinio projekto. Dabar jaunam kareiviui sunku ir susigaudyti, kurias kokardas dėvėti. Kam toks didelis pasirinkimas? Ar negeriau būtų, kad paliktų tik paskutinio modelio? Tik reikėtų atpiginti, nes dabar kainuoja, rodos, apie du litus. Be to, rodos, kad kryžiukai išduodami jauniems kareiviams, kad juos galėtų atskirti nuo eilinio. (Taip, kaip artilerijoj su pentiniais. A. S.). Tai, mano nuomone, dviejų kokardų pilnai pakaktų.

Laipsniai. Pagal naują projektą, visų kareivių laipsniai privalo būti geltonos spalvos galiono ir vieno centimetro pločio. O dabar galime pamatyti ir geltonų, ir baltų, ir vieno, pusantro ir pusės centimetro pločio.

Trafaretai. Eiliniams ir kitų laipsnių kareiviams trafaretai dedami dažų. Bet čia galima pamatyti ne tik spalvų nevienodumą, bet ir jų didumą. Be to, ar negeriau būtų, kad trafaretai būtų metaliniai. Nes tenka pamatyti, kad ant vienu antpečių esti dviejų pulkų trafaretai.

Diržas. Pas daugelį kareivių tenka pastebėti nuosavus diržas. Mano nuomone, kad būtinos tarnybos kareiviams, ypač eiliniams, tokie nuosavi daiktai, kurie lengvai išsiskiria iš kitų kareivių ir tuo ardo uniformos vienodumą, turėtų būti uždrausti. Pav.: diržai, diog. kelnės, kepurės, batai, pirštinės. Kariuomenėje turi būti drausmė, tvarka ir vienodumas. Nevienoda uniforma kenkia.

Kaip tuos nenormalumus pašalinti? — Visai paprastai!

Tik reikia paskirti tam tikrą laikotarpį, kad būtų pašalinti jau minėti uniformos nenormalumai.

J. s. p. Al. Sicila

Dėl kareivių uniformos

Mūsų kariuomenės dabartinė uniforma neturi tiek nepatogumų, arba nėra negraži, kad būtų reikalo keisti ir turėti nemaža išlaidų. Reikėtų tik dabartinės aprangos kai ką pataisyti ir suderinti dėvėjimą.

Keletą kartų buvo rašyta kariškoje spaudoje dėl nepatogios kepurės. Dabartinė kepurė yra gražios formos, tik nusiskundžiama, kad sunki ir kietas kepurės lankelis. Bet juk kiekvienam kareiviui pritari-

komas dydis, todėl lankelio kietumas didelio nepatogumo nesudaro, o kepurei teikia tinkamą formą. Bet tokia kepurė turėtų būti tik išeiginė, o dabartinis pošalmis puikiai galėtų atstoti darbo kepurę. Jis minkštas, be jokių nereikalingų dalių, minkštas priekaktis, veidą ir akis apsaugo nuo saulės ir lietaus. Iš tikrųjų, kieta kepurė užsiėmimuose, ypač manevrinėje rikiuotėje, varžo galvą, mažina kareivio judrumą ir pastabumą ir didina nuovargį. Dar labiau kieta kepurė nepakenčiama aviacijos kareiviams, dirbantiems prie lėktuvų, ypač puskarininkiams — mechanikams, kurių darbas reikalauja didelio atidumo. Kadangi puskarininkiai-lakūnai turi darbo kepurę, vadinamą pilotę, tai ji turėtų būti taikoma ir puskarininkiams-mechanikams. Kareivio munduras yra tinkamas, stoti apykaklė teikia tiesumą, gražesnę kareivio išvaizdą.

Čia kiek blogiau dirbantiems raštinėse. Dalykas išvengiamas, imant pavyzdį iš anglų kareivių uniformos, kurių apykaklė nuleidžiam ir pastatoma.

Kelnės į batus patogios. Bet pusbačiams kelnės per siauros, kelnų blauzdų galai turėtų būti tokio platumo, kaip prasideda nuo juosmens. Milinėmis gali pasigirti tik raitininkai ir artilerininkai. Tokias milines reikėtų įvesti visoms kariuomenės dalims. Dabar milinė trumpa, neskelta, greit susiglamžo ir sudaro apsmukusią išvaizdą. Per lietų ar sniegą reikėtų leisti milinės apykaklę pasistatyti, tai jokio blogumo ar negražumo nesudarytų.

Vasariniai rūbai patogūs, tik pusbačių kelnės taip pat turėtų būti platesnės.

Baltiniai ir avalynė patogūs ir, tur būt, patogesnių sunku sugalvoti. Tenka pabrėžti dėl aviacijos kareivių uniformos. Aviacijos puskarininkiai-lakūnai dėvi tamsios spalvos rūbus. Todėl aviacijos kareivių tarpe gaunama mišrios spalvos uniforma. Tai reikėtų pašalinti, bent leidžiant visiems aviacijos liktiniams kareiviams — puskarininkiams dėvėti tamsios spalvos išeiginę uniformą. Žinoma, norintieji turėtų įsigyti tik savo lėšomis. Nes ir dabar lakūnai-puskarininkiai tamsios uniformos negauna. Tik reikėtų puskarininkiams-lakūnams palikti jų dabartinį specialybės ženklą.

Pirmiausia uniforma turi būti patogi, nebrangi, paskui tik graži. Įvesti kelių rūšių uniformą, kaip antai: rikiuotės, nerikiuotės, tarnybinė, netarnybinė ir t.t., neįmanoma, daug kainotų, ir kareiviams sudarytų nepatogumų. Papildžius išvardytus trūkumus, keisti uniformos nebūtų reikalo.

V. Sipavičius

Ugniagesiai tvarko savo įrankius

Apie visokius sportus

(Atsarginis pasakoja)

Leiskite jus, brangieji kariai, pasveikinti su visomis praėjusiomis ir būsiančiomis šventėmis. Mes, atsarginiai, iš garsaus Ožkabalių kaimelio sveikiname jus ir linkime visokių laimčių jūsų kariškame gyvenime. Ir kodėl turėtume jus nesveikinti? Argi mes neskaitome tą patį „Kari“, argi nesuinteresuojame jūsų reikalais, ar nesidžiaugiamė jūsų džiaugsmais ir ar neliūstame jūsų nepasisekimais? Visa mes stebime, visa sekame ir visa norime žinoti. Tad argi neįdomu bus ir jums išgirsti, kaip mums klojasi atsargoje, kokias dūmas dūmojame ir kokiais vargais varguželiais guodžiamės. O čia, žinote, tai ne pas jus kariuomenėje. Nei kongresų kokių, nei smogikų, nei bulių imtynių ar kitokių sportų mes čia, Ožkabaliuose, neturime. Visa mūsų pramoga ir džiaugsmas, tai sulaukus kokio nors atostogauti parvykusio bičiulio. Taip štai, aną dieną parvyko atostogų ulonas Matukaitis Antanas. Jis sakosi dar ir ugniagesis esąs — ugniagesio ženkliuką prie dešinės kišenės prisisegęs. Ir aplamai, vyras ne iš kelmo išspirtas. Linksmas, žvalus, eina, tai žemė po kojomis linksta — net miela pažiūrėti. Tos pat dienos vakare, neiškentęs, pas mane atbėgo atsarginis Petras Senkus.

— Na, kaip? Matei uloną Matukaitį? — klausia manęs.

— Mačiau!

— Ar kalbėjai?

— Net gana ilgai.

Senkus nuleido galvą. Ilgai jis tylėjo, ilgai kažin ką galvojo, o paskui atsistojo ir sako:

— Negaliu, brole, negaliu. Kaip tik pamatau karišką mundurą, tuojau kraujas užverda. Taip, rodos, ir galvą aukščiau pradedu kelti, koja tvirčiau į grindinį remiasi ir krūtinė drąsiau alsuoja. Lyg ir oro daugiau atsiranda. Pasakyk man, — kreipėsi jis į mane, — ar nenorėtum vėl grįžti į pulką, užsivilkti tą prastą, žalsvą, apdėvėtą, kareivinių oru kvepiančią, bet kartu taip mielą milinę?

— Ką ir bekalbėti, — sujaudintas jo jausmingumu, vos besumojau atsakyti.

— Be abejo, malonu prisiminti tuos kelis mėnesius, praleistus kareivinėse, bet dabar apie tai turime pamiršti. Ne mums rikiuotėj stovėti, ne mums ir manevruoti.

— Kaip ne mums? — jaudinosi Senkus. — Kantrybės tik, brole, daugiau kantrybės, o apsivilkt tai apsivilksime, dar ir kaip apsivilksime.

Kitą vakarą, kur buvęs, kur nebuvęs, Senkus vėl pas mane. Atbėgo visas įkaitęs, uždusęs ir vos peržengęs slenkstį, mojuodamas abiem rankom, pradėjo aiškinti savo projektus:

— Kaip sau nenori Bronislovai, — sako jis man, — nieko daugiau šiam užkampyje neturim, išskyrus kelis laikraščius. Nei sportų jokių, nei mankštų kokių. Oro daugiau, gyvumo mums reikia. Štai ir vaikščioti jau baigiu pamiršti... Greit pamiršim, kuriuo galu reik šautuvą ant peties uždėti. Nieko gero iš to neišeis. Ryt parsinešiu šautuvą. Visus Ožkabalių atsarginius surašysiu į šaulių eilę, ir įkursim savo būrį. Vis dėlto kariška organizacija. Ir užsi-

emimus, ir rikiuotę, ir manevrus visokius rengia. O kas kariška, tas arčiau prie širdies, ir gana.

Nuo to mes ir pradėjome. Koks lengvutis ir malonus atrodė šautuvas, palyginus jį su senaisiais, kariuomenėje išgyventais, naujokystės laikais. Kaip plunksna, rodos, ant peties prigulęs. Visi veiksmai tirpte tirpsta. Apie bet kokius nepatogumus ar pamiršimus dabar netenka ne nekalbėti. Bet vien to neužteko. Štai, vieną dieną Senkus vėl pas mane atėjo, tik ne šautuvą, o lopetą ant peties užsimetęs. Aš, tuo tarpu, atliekamą dalbą nuo kažin kokios senoviškos mašinos nusukau. Ilgai nelaukdami griebėmės darbo. Iškasėm duobes, stulpus įstatėm, pritvirtinom dalbą.

— Jėzus, Marija! — sušuko motina, pamačiusi mūsų kūrinių, ir pasišaukė tėvą.

— Žiūrėk, tėvai, vyrai kartuves pastatė.

— Ne kartuves, — sakau, — mamyt, bet turniką padarėm. Gimnastikuoti pradėsime, raumenis mankštinsime...

O tėvas mano, žinote, nors žmogus senas, bet suprantas reikalą. Dar caro kariuomenėj, sakosi, tarnavęs ir vachmistro laipsnį turėjęs. Bet manau, kad tik pasigiria, nes jis visuomet, kas liečia kariškus dalykus, mėgsta perdėti. Daugiausia gal puskarininkiu buvo ir tiek. Taigi, jis nusispiovė pro pypkės kraštą ir sako:

— Tas man tai patinka. Matyt, neveltui juos ten pulke pusantrų metų mankštino. O-o, jie žino, ką daro. Dabar ir aš savo senus kaulus galėsiu palaužyti. Nagi štai...

Ir čia pat, nutvėręs savo senais sugrubusiais pirštais dalbą, pamėgino užsiversti, bet, deja, nepasisekė ir nugriuvo žemėn. Norėjo dar kartą pamėginti, bet būseną išgelbėjo laiku įsikišusi motina.

— Na, ką tu, tėvai, — sušuko ji, — senyn ir kvailyn. Gėdą bent turėtum — stena, tamposi, lyg devyniolika metų turėdamas... Eitum verčiau galvijų pašerti, ar jau ką jau...

Taip mes ir gimnastikuojamės. Ir ožį šokimams įsitaisėme, o dabar ant Senkaus prūdo čiuožyklą baigiame įrengti ir kalną vandeniui nupylėme. Žodžiu, Ožkabalių kaimelio ne tik atsarginiams, bet ir visai dar kariuomenėje netarnavusiems vyrams akys nušvito. Ir seniai, ar tai pas seniūną, ar šiaip kur susirinkę, bepypkiuodami ir galvas belinguodami, pagiria:

— Tai vis atsarginių prasimanymai. Tegul patampo tuos vaikus — kariuomenėj bus lengviau. Dabar nors darbo turi, o tai kortuoja susėdę, girtuokliauja, o paskui galvas skaldosi.

Bronislavas Barkauskas

AMERIKOS POLITIKA 1935 METAIS

Pagal tradiciją Amerikos prezidentas Rooseveltas perskaitė prieš Naujus metus bendrame abiejų rūmų posėdyje vyriausybės programą 1935 metams. Šie pranešimai visuomet spaudos labai plačiai komentuojami ir šiemet taip pat. Spaudos informavimu, Rooseveltas pasisakė dėl Amerikos vidaus ir užsienių politikos. Dėl vidaus politikos pareiškė, kad vyriausybė nenori būtinai visus išlyginti, bet nori visiems gyventojams patikrinti pragyvenimo minimumą ir pastogę. Tai būtų didžiausias vyriausybės laimėjimas. Dėl užsienių politikos Rooseveltas pareiškė, kad Amerika dės visas pastangas pasiekti susitarimo dėl nusiginklavimo ir užkirsti kelią naujam pasauliniam karui.

Kodėl aš skaitau KARIJ

(Specialus reportažas)

Jūsų bendradarbis kreipėsi į eilę asmenų, kurie skaito ir išsirašo „Karij“, klausdamas, kodėl jiems šis savaitinis žurnalas patinka ir kodėl jie jį išsirašo. Atsakymų buvo įvairių. Čia tik paduosime charakteringesnius, kuriuos galės sau pritaikyti ir tie, kurie „Kario“ dar neskaito.

Valdininkas

— Jūs klausiate, kodėl aš skaitau „Karij“? Pasakysiu atvirai. Pasaulis aiškiai žaidžia su paraku. Štai atsiras koks vienas „rūkorius“, kuris užsidegęs cigarą numes degtuką ir parakas aiškiai ims sproginėti. To parako gesinti, jei kas bandytų uždegti ir mūsų teritorijoje, reiktų eiti ir man. O pasakysiu atvirai, kad karo mokslą jau gerokai pamiršau. „Karij“ tik ir skaitau, kad karo mokslo perdaug nepamirščiau. Kada visą „Karij“ perskaitau, jaučiu, iš tikrųjų, malonų pasitenkinimą, kad jis man primena kaskart visa tai, ką jau imu užmiršti. „Karij“ skaitau jau penktuosius metus ir taip su juo esu susigyvenęs, kad greit ir nemanau skirtis.

Menininkas

— „Karij“ skaitau todėl, kad jis man patinka.

— O kodėl jis tamstai patinka? — klausiu.

— Na, kaip čia tamstai paaiškinti... Matot, man 1920 m. teko dalyvauti kautynėse. Niekad tų dienų neužmiršiu. Jos kaip gyvos mano akyse stovi. Aplamai, kaip matote gaunu įvairiausių laikraščių, bet „Karij“ visuomet pirmiausia perskaitau. Manau, kad norint ką iš kariško gyvenimo nupiešti, pirmiausia turi išigilinti į pačią karišką dvasią, tuomet tik tas paveikslas bus vispusiškai meniškas ir tikras, gyvenimiškas. Čia kaip tik ir ateina man į pagalbą „Karys“. Ji perskaitęs, jaučiuosi taip, kad lyg ką tik būčiau nusivilkęs karišką mundurą.

Policininkas

Jau ketvirtus metus išsirašau „Karij“. Man „Karys“ patinka todėl, kad jame viskas rašoma: apie politiką ir apie mūsų žymesnius gyvus bei mirusius žmones, ir apie svarbesnius mūsų dienų įvykius, ir apie sportą, žodžiu, viską „Karys“ galima rasti. Pridėjus dar spausdinamas iš karių gyvenimo gražias apysakas ir „Kuprinės pabirų“ skyrių, „Kariu“ visai patenkintas. Tai mano mylimiausias laikraštis. Aš visuomet jį perskaitau nuo pradžios iki galo.

Jaunuolis

Kitais metais man reikės eiti atlikti karinės prievolės. Skaitau „Karij“ antruosius metus. Mano draugai, atlikę karinę prievolę, pasakoja, kad tiems, kurie prieš atlikdami karinę prievolę skaitė „Karij“, tarnauti ir mokyti buvę daug lengviau, nes jie kariuomenėje vartojamus kariškus posakius bei terminus jau buvo išmokę prieš kariuomenę beskaitydami „Karij“. Patariu ir kitiems, kuriems dar teks kariuomenėje tarnauti, skaityti atsidėjus „Karij“, nes man mano draugai visi taip kalbėjo. Štai kodėl išsirašau ir skaitau „Karij“. Ir pasakysiu, kad viską perskaitau didžiausiu malonumu.

Moksleivis

Jei jau gimnazistams „Karys“ patinka, tai mums vaikinams tuo labiau turi patikti, kadangi mes jau ir dabar esame pusiau kariai, mokomės per karinio parengimo pamokas vartoti ginklą. Pabrėšiu, kad ten, kur tik yra koks ginklas, turi būti ir mokytojas, nurodąs kaip tą ar kitą ginklą vartoti. O tuo mokytoju, aišku, gali būti ne kas kitas, kaip tik „Karys“. Štai kodėl aš ir, aplamai, visi moksleiviai su pamėgimu skaitome „Karij“.

Dabar pažiūrėkime ką gi sako pats —

Karys

Gavęs „Karij“, visada nepaprastai nudžiungu. „Karys“ mano mylimiausias draugas, su kuriuo aš kalbėčiau nors visą dieną. Tas, kuris „Kario“ neskaito, negali ir tikru kariu vadintis. Jei jau „Karij“ su tokiu pamėgimu skaito civiliai žmonės, tai ką kalbėti apie kari, atliekantį karinę prievolę. Jis būtinai turi skaityti šį gražų laikraštį. Juk būtų tikra gėda, kad civiliai skaitytų „Karij“ daugiau, negu patys kariai.

Al. Gimyris

Latvijos karinės prievolės įstatymo pakeitimo proga

Gruodžio mėn. pradžioje paskelbtas latvių karinės prievolės įstatymo pakeitimas. Pakeitimo įstatymas labai trumpas, būtent: panaikinti įstatymo §§ 129 ir 130 ir papildytas įstatymo § 153 šitokia antrąja jo dalimi: „Į aktyviają karo tarnybą karo ministeris visada gali pašaukti dalį arba visus atsarginius, esančius karinėse organizacijose.“

Čia paminėdami šitą, palyginamai, trumpą įstatymo pakeitimą, norime pabrėžti, kad šitie maži pakeitimai turi didelės svarbos, ir rodo, kaip mūsų kaimynai rūpinasi savisaugos reikalu.

Pagal iki šiol veikusį karo prievolės įstatymą karo ministeris turėjo teisės pašaukti tik esančius sąlyginėse atostogose, o atsarginius galėjo šaukti tik prezidento aktu.

Dabar karo ministeris kiekvienu metu galės pašaukti visus ar dalį atsarginių, kurie priklauso kariškoms organizacijoms. Tai jau sudaro galimumą dar prieš mobilizacijos paskelbimą pašaukti ne tik sąlyginėse atostogose esančius, bet ir reikiamą atsarginių skaičių.

Panaikintieji §§ suprastina mobilizuojamųjų ėmimą rinkimosi punktuose. Būtent, tais paragrafais buvo nustatyta, kad sveikata tų atsarginių, kurie pasiskyrę esą nesveiki, turėjo būti gydytojų tikrinama ir, reikiant, tikrinamieji galėjo būti siaunčiami į sveikatos tikrinimo komisiją. Savaimė aišku, šitokia tvarka (nors ji iki šiol yra daugelyje valstybių) labai sunkina mobilizuojamųjų priėmimą rinkimosi punktuose ir trukdo greitesnę mobilizacijos vykdymą. Taigi, naujasis latvių karinės prievolės įstatymo pakeitimas labai suprastina ir palengvina mobilizacijos vykdymą rinkimosi punktuose, o operaciniu atžvilgiu tai sudaro didelės svarbos.

Didelio kariuomenės dalių apsunkinimo nesveikais mobilizuojamais netenka laukti, nes visą laiką jie galės prašyti patikrinti sveikatą, o apie staiga susirgusius yra atitinkami kiti nuostatai.

Pasibaigė svarbus skautų vadų sąskrydis

Pereitieji metai Lietuvos skautų sąjungai — sąskrydžių metai: surengta keturi gausūs skiltininkų sąskrydžiai įvairiose Lietuvos vietose ir vienas taip pat gausus draugininkų ir vyčių vadų sąskrydis Kaune, prasidėjęs pereitų metų gruodžio m. 30 d. ir pasibaigęs sausio m. 4 d. Toks ilgas draugininkų ir vyčių vadų sąskrydis grynai skautiškujų studijų tikslais mūsų skautų organizacijos gyvenime pirmas. Sąskrydžio atidarymo dieną vyriausias skautininkas plk. J. Šarauškas sąskrydžio tikslą apibrėžė šiais žodžiais: šio sąskrydžio tikslas suburti kelioms dienoms į vieną vietą visus Lietuvos skautų draugininkus, bendrai atlikti visą eilę svarbių ir aktualių uždavinių, palyginti savo jėgas ir patyrimą, vieniems iš kitų pasimokyti, pripildyti savo širdis bendrai sukaupta energija ir gera skautiška nuotaika, sustiprinti Lietuvos skautų draugininko aktyvumą kovai su visomis kliūtėmis ir neveiklumu, ištrinti iš savo širdžių nuolat užeinantį abejingumą ir pasikartojantį visokio darbo delsimą ir atidėliojimą kitam kartui ar kitiems tai padaryti, pasimokyti ir pasiryžti kitais metais padaryti daug daugiau, kaip iki šiol kad daroma, turi duoti pasipirties vykdant Lietuvos Skautų Šefo vardo konkursą ir pirmąjį impulsą imt rengtis Lietuvos skautų tautinei stovyklai. Išklause Šefo pavaduotojo dr. Alekno ir švietimo ministerijos atstovo kultūros reikalų departamento direktoriaus dr. Juškos nuoširdžius linkėjimus, sąskrydininkai pakėlė sąskrydžio vėliavą ir sugiedojo Tautos himną pradėjo darbą.

Sąskrydžio programą sudarė šie dalykai: A. Smetonos kalba ir stilius — skaitė K. Masiliūnas, Lietuvos mokykla ir skautybė — dr. A. Juška, Fiziško auklėjimo uždaviniai ir formos Lietuvoje — dir. V. Augustauskas, Keliukime ir fotografuokime — prof. St. Kolupaila, Tirkime savo kraštą — prof. Ig. Končius ir Organizacijos garbė — vyr. sktn. plk. ltn. M. Kalmantas. Be šių dalykų, visai eilei skautininkų vadovaujant, buvo išnagrinėtas L. S. Sąjungos naujasis statutai, d-vės sudėtis, vardas, ženklai, d-vės štabas, štabo posėdžiai ir skiltininkų lavinimas, d-vės veikimo planas, pat. laipsnių ir specialybių programos ir jų egzaminai, d-vės sueigų vedimo metodika, iškylos, d-vės stovyklos, įžodis, d-vės sąmata, inventorių, būklas, knygos, raštinė, rėmėjai, darbo pasidalijimas ir t. t. Dar padaryta keturios praktiškos d-vės sueigos, viena mokomoji iškyla, aplankyta Čiurlionies galerija, Vytauto Didžiojo muziejus ir Valstybės Teatras.

Vyčių vadų programa buvo papildyta šiais dalykais: skautų vyčių judėjimo tikslai, skautystės tąsa, sk. vyčiai ir karinis tautos parengimas, vyčio darbas būrelyje ir sąjungoje, darbas už sąjungos ribų, vyčiai ir vyresnės skautės, pavyzdinė vyčių būrelio sueiga ir t. t.

Sąskrydžio metu buvo surengta pačių dalyvių darbų skautiška parodėlė. Ypatingai gražiai atvaizduotas 6-asis skautų įstatas: „Skautas gamtos draugas“. Sk. vytis mok. Krausas sudaręs visą albumą paveikslėlių, vaizduojančių gyvulių globimą. Paminėtina psktn. J. Kirlio skautiškosios periodikos labai turtinga kolekcija, Kauno Pilies r. Maironio d-vės kapitališka knyga, sk. vyč. Ganulio gamintas B.-Powellio bareljefas, jaunesniųjų skautų skyrelis, gerų darbu albumėlis ir t. t.

Visi sąskrydininkai, kurių bendras skaičius siekė per 120 asmenų, buvo suskirstyti į 3 skautų ir 1 vyčių d-ves. Didesnioji dalis buvo apgyvendinta „Aušros“ bern. gimnazijos patalpose, kiekviena d-vė atskiram kambary. Kiekvieną rytą visi susirinkdavo didžiojoje salėje stovyklos papročiu maldai ir vėliavos pakėlimui, vakare — maldai ir vėliavos nulaidimui.

Paskutinę dieną visi aplankė Vytauto Didžiojo muziejų, vyriausiam skautininkui plk. J. Šarauškui aiškinant, susipažino su perkeltais iš senojo Karo muziejaus eksponatais ir naujojo muziejaus išpūdingomis būstinėmis. Po to, visi sąskrydininkai nužygiavo prie Nežinomojo Kareivio kapo, padėjo vainiką ir, didžiuoju šaliutu gerbdami, susikaupę skyrė savo darbą ir jėgas močiūtei Lietuvai Tėvynei.

Grįžę į sąskrydžio salę, susirikiavo paskutinį kartą nulaidinti sąskrydžio vėliavą. Į užbaigimą atvyko Šefo pavaduoto-

jas vyr. sktn. dr. J. Alekna, vyriausias skautininkas plk. J. Šarauškas, švietimo ministerijos atstovas kultūros reikalų departamento direktorius dr. A. Juška, vyriausio skautų štabo nariai, daug skautininkų ir svečių. Šia proga buvo perskaitytas Lietuvos Skautų Šefo aktas, kuriuo pakeliami į skautininko laipsnį: psktn. G. Venclauskaitė, sk. vytis dr. A. Juška, psktn. S. Paliulis, psktn. Br. Kliorė, psktn. A. Tribė, psktn. P. Daukas ir į paskautininkio laipsnį: — skautė V. Palčiauskienė, skautė Fledžinskienė, sk. vytis Pr. Karalius, skautas Rainis ir skautas M. Kviklys. Visiems susirinkusiems skautininkams dalyvaujant, naujieji skautininkai iškilmingai davė skautininko įžodį.

Visi aukštieji svečiai, pasidžiaugę sąskrydžio metu nudirbtais darbais, linkėjo draugininkams ir vyčių vadams; grįžus į savo d-ves, su dviguba energija imtis vadovavimo darbo, ko tiksliausiai pritaikyti įgytą patyrimą ir susilaukti kuo gražiausių vaisių. Dalyviai, ryždamiesi sekti savo Šefą, Tautos Vadą, Jo garbei sušuko nuoširdų ir ilgą valio.

Paskelbus vyriausio skautininko įsakymą, kuriuo atleisti sąskrydžio vadai ir uždaromas patsai sąskrydis, sugiedotas Tautos himnas, Marijos giesmė ir paskutinį kartą nuleista sąskrydžio vėliava.

Skirstydami dalyviai spaudė vieni kitiems rankas ir linkėjo sveikiems dirbt, dirbt, dirbt... A. Ž.

SUSIDOMĖJO SPORTU IR KARIUOMENE

Pereitais metais iš Tauragės apylinkės kaimų išvažiavus keliems savanoriams į kariuomenę ir, jiems populiariant kariuomenę atostogų metu ir per laiškus, dabar apylinkėj daug jaunų vyrų svajoja apie kariuomenę ir įdomų kario gyvenimą. Keli net turi įsitaisę turniką, lygiagretes, žiedus ir t. t. ir kiekvienu atliekamu laiku lavinasi gimnastikoj, kad jau prieš stojimą į kariuomenę būtų tikrai patvarūs kariai.

Kitą pavasarį daug jaunų vyrų žada stoti į kariuomenę savanoriais. Mk. Valaitis

PRIEŠCHEMINĖS APSAUGOS KURSAI PROVINCIOJE

Panevėžys. Šaulių rinktinės vadovybė, be ilgesnių priešcheminės apsaugos kursų pačiam Panevėžy, dar rengia visą eilę trumpalaikių priešcheminės apsaugos kursų apskrities miesteliuose. Pavyzdžiui, sausio 12 d. tokie kursai prasidėjo Raguvoje, vėliau bus Kupiškų, Šeduvoje ir kitose vietose.

Panašių kursų ir lankytojų organizavimu visur labai rūpinasi atsargos kariai, aiškindami visiems priešcheminės apsaugos reikšmę. Alg. Rūst.

GRAŽUS PAMINĖJIMAS

Šilutė. Sausio 12 d. šaulių būrys surengė vakarą Klaipėdos krašto atvadavimo sukakčiai paminėti. Į paminėjimą atvyko net mūsų veteranas M. Jankus. Jis savo gražioj kalboj apibrėžė laugybę kovų dėl Mažosios Lietuvos prijungimo prie Didžiosios Lietuvos ir ragino ateity nenuleisti rankų ir dirbti tėvynės labui. Ypatingai pasirodė gražus šilutės šaulių choras, kuris sudainavo kelias patriotines dainas. Pagaliau p. Komskis juokino visus savo kupletais, paliesdamas taip jautrų dabartinį momentą.

Nuotaika buvo jauki, nes visuose kampuose buvo girdėtis tik lietuviška šnekta. Dėdė Jokūbas

„KARI“ PERSKAITĖ SIUNČIA NAMIŠKIAMS

Panevėžys. Panevėžy gyvenantieji „Kario“ skaitytojai moksleiviai ir 4 p. pulko kariai paskiausiai stengiasi „Kari“ išrašyti ir namiškiams. Kurie neišsigali, tai jų prenumeruojamą „Kari“ gavę perskaito ir tuojau siunčia namiškiams, kurie, kaip teko patirti iš padėkos laišku, „Kariu“ labai domisi ir už jį atsilygina ne tik gražiomis padėkomis, bet ir dovanomis. Tai iš tikrųjų gražus dalykas, o juk kiekvienai šeimai, kurios bent kas yra kariuomenėje, visuomet įdomu iš „Kario“ sužinoti apie karių gyvenimą, kuris taip vaizdžiai piešiamas „Kary“. Alg. Rūst.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

MYLĖJAU, MYLIU IR MYLĖSIU

1934 m. į ulonų pulko istoriją bus įrašytas labai svarbus įvykis. Tais metais Respublikos Prezidentas paskyrė buv. kariuomenės vadą gen. Žukauską į 2 ulonų L.D.K. Birutės pulką.

Tai pirmas įvykis mūsų kariuomenės gyvenime. Gen. Žukauskas pasirinko šį pulką, o ne kitą. Tuomi birutiečiai turi didžiulį.

Taip. Kiekvienas pulkas džiaugtusi gavęs į savo tarpą tokį garbingą, daug nusipelnusį vyrą. Tą pergyvenom ir mes.

Padėkoti gen. Žukauskui už suteiktą pulkui garbę, buvo nuvykusi delegacija prieky su pulko vadu mjr. Kraunaičiu, kuri, kaipo tradiciją, įteikė gen. Žukauskui ulanę su auksiniais vėneliais.

To per maža. Visi laukėm, kada užgirsime kariuomenės įsakymą. Tai buvo pirmoji šventė. Pulkas išsirikiavo. Gerbiant ginklu, pulko vadas iškilmingai perskaitė įsakymą: „Respublikos Prezidento š. m. lapkričio mėn. 23 dienos aktu nr. 755 buvęs kariuomenės vadas, Vyčio Kryžiaus ordino, 1-jo laipsnio, kavalerius, atsargos generolas Silvestras Žukauskas, jo nuopelnams kariuomenėje pažymėti, kariuomenės ir Vyčio Kryžiaus ordino švenčių proga įrašomas į 2 ulonų L. D. K. Birutės pulko karininkų sąrašus“, pabrėždamas generolo nuopelnus ir tą garbę, kurią yra suteikęs pulkui.

Pagaliau sužinojom, kad kavalerijos viršininkas g. št. plk. Tallat-Kelpša perstatys gen. Žukauską pulkui.

Pasipuošė pulkas, laukdamas savo viršininko ir šeimos nario.

Kavalerijos viršininko ir gen. Žukausko sutikimui orkestras grojo gen. Žukausko maršą. Po pulko vado raporto orkestras grojo pulko maršą.

Džiaugėsi birutiečiai, kada pamatė gen. Žukauską atvykstant ulonų uniforma. Linksma generolas praėjo pasisveikindamas pro visus eskadronus.

Po to kav. viršininkas perstatė gen. Žukauską pulkui pabrėždamas, kad šalia pulko garbinto šefo Birutės, gen. Žukauskas bus antras šefas, kaipo gyvas pavyzdys darbe.

Griausmingai nuaidėjo valio iš ulonų krūtinių. Gen. Žukauskas prabilo:

„Birutiečiai! Mylėjau, myliu ir mylėsiu jus. Dėkingas esu Respublikos Prezidentui, kad Jis mane paskyrė į šį pulką. Aš nors jau ir senas, bet kada tėvynė, neduok Dieve, vėl bus pavojuje, stosiū į jūsų eiles“.

Šie reikšmingi generolo žodžiai giliai įsmigo į širdis. Po parado ramovėje buvo pietūs. Pulko vadas mjr. Kraunaitis trumpai, bet labai vaizdžiai pabrėžė, kad dėkingi yra birutiečiai generolui už pasirinkimą šio pulko. Ulonai neturėjo garbės dalyvauti kautynėse ties Širvintais ir Giedraičiais ir iki šiol dar neturi kovos krikšto, bet „p. generole, mes jūsų nepvilsim, kovos krikštą įgysim garbingai“ — baigė savo žodžius.

Antrą dieną pulko ponios suruošė gen. Žukauskui priėmimą. Vakariene praėjo labai gražia nuotaika.

Po vakarienes kav. viršininkas plk. Tallat-Kelpša ir gen. Žukauskas, lydint griausmingam vaio, grįžo į Kauną.

Naujus metus gen. Žukauskas praleido savo pulke.

J. K.

6 PĖST. PULKO MOKOMOSIOS KUOPOS IŠLEISTUVĖS

Sausio 2 d. 9 val. 30, kuopa su karininkais ir orkestru išvyko į bažnyčią. 12 val. buvo suruošti bendri pietūs, į kuriuos atvyko pulko vadas, pulko kapelionas kun. Juška, egzaminų komisijos pirmininkas mjr. Reicherdas ir komisijos nariai. Per pietus griežė pulko orkestras. Pulko vadas pasakė gražią pamokomą kalbą jaunajam kadru. Egzaminus visi išlaikė. Iš jų buvo pakelti, kaipo gerai baigę, į grandinio laipsnį ketvirtadalis žmonių. Geriausiai baigė eilinis Dambrauskas Fortunatas. Už pavyzdingą egzaminų išlaikymą pulko vadas paskyrė dovaną — laikrodį ir pats vadas jį įteikė ir pasveikino, kaipo geriausiai baigusį, o orkestras sugrojo maršą.

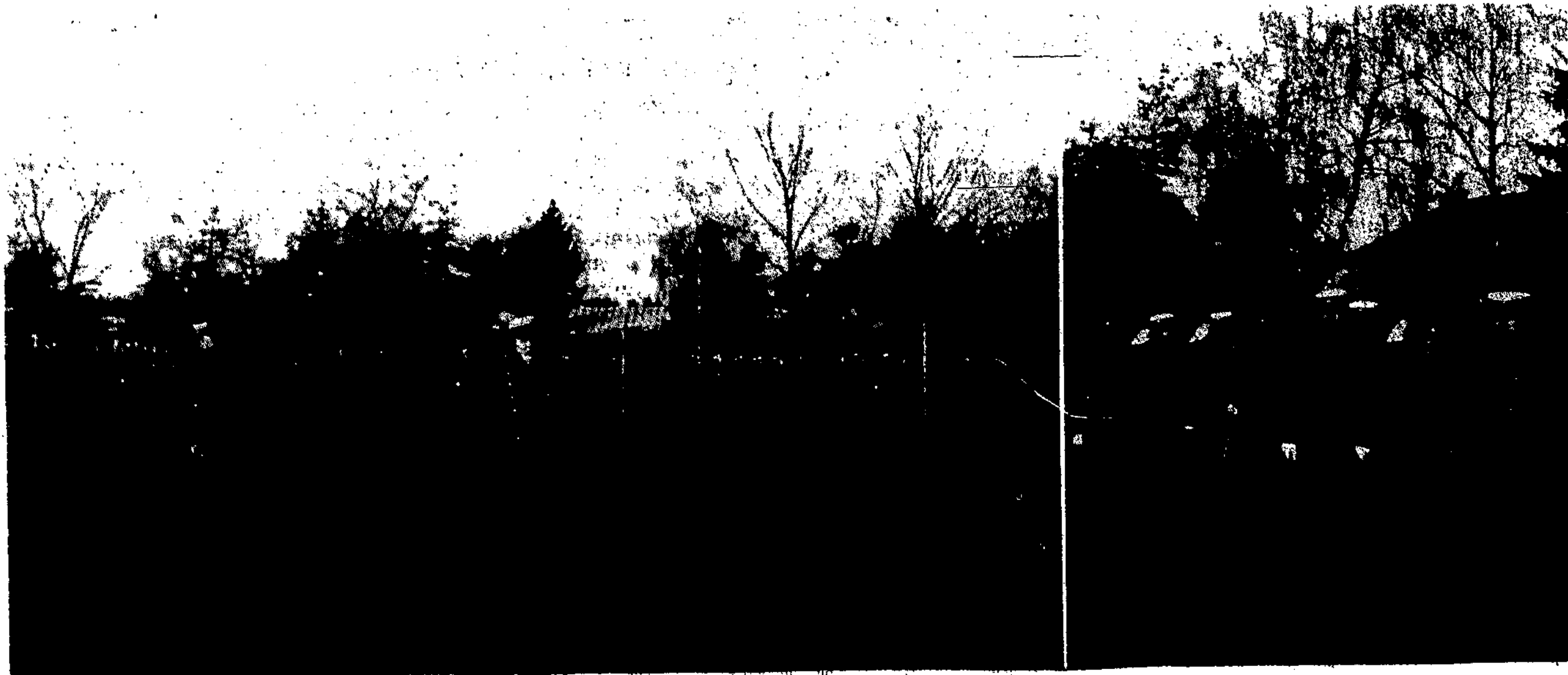
Tą pačią dieną kuopai išsiskirsčius buvo surinkta nauja mokomos kuopos laida. Į mokomąją kuopą yra paskirti visi gabesnieji vyrai, kaip išsilavinimo atžvilgiu, taip ir išvaizda.

Vyr. p. Jončas

MARGIEČIAI PUSKARININKIAI PASIRYŽO DIRBTI

6 pėst. P. K. Margio pulko liktiniai puskarininkiai veik visi yra susirašę į scenos mėgėjų būrelį ir pasiryžę savo dvasios meniškumą gabumus parodyti ne tik savo įgulos kariams, bet ir plačiajai visuomenei.

Sausio mėn. 2 d. būrelis sušaukė susirinkimą, kuriame dalyvavo pusk. ramovės pirmininkas ltn. Šležas ir pakviestas režisierium scenoj žinomas ats. v. p. Grigaitis (komendantūros civ. tarn.). Išrinkta būrelio valdyba, į kurią, be kitų valdybos narių, įeina ltn. Šležas pirmininku ir L. Grigaitis re-

Generolas Žukauskas kalba ulonams ir priima parada

Kaplano foto

žiserium. Nutarta sausio 20 d. surengti pulke vakaras ir vasario 16 d. suvaizinti įdomų veikalą Klaipėdos šaulių namuose. Vakarams veikalai surasti ir artistai jiems parinkti.

Būrelis pasiryžęs kuo dažniau Klaipėdos visuomenę džiuginti savo meniškąja dalimi, nes yra labai palankios sąlygos ir narių tarpe randasi gerų artistų.

Reikia pabrėžti, kad šiam gražiam scenos mėgėjų būrelio darbui daug padeda liktin. pusk. ponios, kurios mielai dalyvauja šiam naudingam meniškam darbe. K. A-nis

VILKAVIŠKIEČIAI PASIGENDA 4 ARTILERIJOS PULKO

Per, palyginamai, trumpą laiką, kurį 4 artilerijos pulkas išgyveno Vilkaviškyje, suspėjo daug ką padaryti, ypatingai sporto srityje. Prieš pulkui atvykstant, nedaug buvo vilkaviškių, kurie nusimanytų teniso žaidime. Tik pulkui atvykus buvo pertvarkytas visas rajonas, greit ir gerai įrengtas futbolo, teniso ir kroketo aikštės, kuriose sportavo ne tik pulko sportininkai, bet buvo leidžiama naudotis moksleiviams ir valdininkams. Pulkas atsivežė neblogą (savo laiku turėjusią kariuomenės nugalėtojo vardą) futbolo komandą, kuri buvo įnešusi nemaža gyvumo vietinės ir aplinkinių miestų futbolo komandose. Ten pat buvo apkasta, aptverta ir įrengta didelė, aplinkui apaugusi medžiais, aikštė gegužinėms ir žiemos metu naudojama čiuožyklai. Ypatingai už čiuožyklos įrengimą visi vilkaviškičiai pulko kariams buvo be galo dėkingi, nes, neskaitant mažo upeliuko, labai nepatogaus žiemos sportui, nebuvo kur čiuožti ir pulko rajone buvo vienintelė gerai įrengta čiuožykla su apšildomu kambariu rūbams ir pasišildymui.

4 artilerijos pulkui iš Vilkaviškio išsikėlus ir jo vieton atvykus kitoms kariuomenės dalims, sporto, ypatingai žiemos sporto — čiuožyklos reikalas, vilkaviškičių tarpe pasidarė labai aktualus, nes esamoji įgula dėl jėgų trūkumo ar kitų priežasčių čiuožyklos dar neįrengė ir nematyti, kad būtų mėginama rengti. Ne tik moksleiviai, bet, apylamai, šio sporto mėgėjai ir mėgėjos (o jų Vilkaviškyje gana daug), susitikę vieni kitus susirūpinusiais veidais, teiraujasi: „Kur šiemet čiuošime? Gal įrengs kas nors?..“ Bet, deja, nors čiuožykla Vilkaviškyje duoda neabejotiną pelną ir oras labai palankus, bet nėra kas imtusi šiam geram ir naudingam darbui iniciatyvos. Buvo daroma vienas kitas mėginimas aplieti ir paplatinginti per Vilkaviškį tekantį upelį (Vilkaują), bet lig šiol tegauti labai menki vaisiai. Matyt, tik kariai tesugeba, ką nusistato tinkamai padaryti.

„Neturime 4 artilerijos pulko, neturime čiuožyklos,“ — dūsauja vilkaviškičiai sporto mėgėjai.

Bronislavas Barkauskas

KAREIVIAMS SKAITOMAS „KARYS“

3 artilerijos pulko mokomosios komandos mokiniams per švietimo pamokas dažnai perskaitomi ir įvairūs rašiniai iš „Kario“.

Po skaitymo būrio vadai visuomet sugeba dar keliais gražiais pavyzdžiais apibrėžti perskaitytą straipsnį. Visuomet po tokių skaitymų pasiryžtam atlikt ką nors naudingo.

Atšvaistas

TRADICINĖ 3 KUOPOS ŠVENTĖ

1 pėst. pulko 3 kuopos vado kpt. Lapinsko rūpesčiu sausio 11 d. kuopa šventė savo įsikūrimo 16 metų sukaktį. 11 val. kuopa išsirikiavo pulko sporto aikštėje. Atvyko pulko vadas plk. Rėklaitis, pasveikino kuopą sukaktuvių 16 m. proga ir su kuopa nusifotografavo. Po to buvo kuopos bendri pietūs. Pietuose dalyvavo bataliono vadas mjr. Šlepetys, bataliono karininkai ir buvę 3 kuopoje pulko karininkai. Pietų metu mjr. Šlepetys pasakė kalbą, apibrėždamas 3 kuopos įsikūrimo ir jos augimo dienas ir žygius su tėvynės priešais kautynių lauke, kuriuose teko dalyvauti 3 kuopai. Baigdamas ragino imti pavyzdį iš pirmųjų kuopos savanorių ir būti vispuisiškai pasirengusiems.

3 kuopa savo įsikūrimo šventę švenčia kiekvienais metais ir tuo palieka šventės dalyviams gražų ir neužmirštamą kuopos atsiminimą.

PIRMASIS JAUNŪJŲ KAREIVIŲ ŽYGIS

Sausio 12 d. 1 pėst. pulko 1 bataliono jaunieji kareiviai atliko 12 km žygį. Po žygio nė vienas kareivis nesiskundė nutrintomis kojomis arba šiaip kuo apsirgęs. Matyt, kad jau jauni kareiviai stiprūs ir reikiant gali atlikti daug didesnį žygį, nes šiame žygyje nuovargio nė pas vieną nebuvo jaučiama.

Virš. J. Jokūbaitis

VIETOJ ATOSTOGŲ IŠRAŠĖ „KARI“

3 artilerijos pulko mokomosios komandos mokiniai jau prieš šventes buvo pažadėję savo namiškiams švenčių proga gauti atostogų ir juos aplankyti. Tačiau išėjo taip, kad atostogų gavo tik keli mokiniai. Bet karys, ką pažadėjo — turi ištesėti. Reikėjo iš tokios būsenos surasti išeitį. Čia į pagalbą atėjo mūsų vadai. Jie mums patarė išrašyti „Kari“ savo namiškiams, kuris ne tik per atostogas, bet net kiekvieną savaitę per ištikus metus juos lankys. Kaip mūsų vadai tarė, taip mes ir padarėm. Dabar beveik visi mokiniai išrašė savo namiškiams „Kari“, o šie diena po dienos siunčia savo mylimiems kariams padėkos laiškus dėkodami už „Kari“.

Pažymėtina, kad išrašę „Kari“ 25% užsimokėjo iš karto visus pinigus. Tai rodo, kad šio pulko kariai nėra išlaidūs bereikalingiems menkniekiams, o sutaupytus pinigus iš gaunamos kareivio algos žino ir moka kaip sunaudoti.

Charakteringas ir toks vaizdelis, kuris ryškiai parodo, kaip kariai yra pamėgę savo organą „Kari“. Kada būrio vadai su prenumeratorių sąrašu rengėsi išeiti iš raštinės ir tiesiai važiuoti į „Kario“ administraciją, čia jam pastojo kelią tarnyboje buvęs karys, kuris kartu su kitais negalėjo „Kario“ išrašyti, prašydamas jį taip pat įtraukti į prenumeratorių sąrašą. Girdi, ir jis esąs nelaukinis ir norįs, kad jo namiškius taip pat „Karys“ lankytų. Tuoj ištraukė 8 lt. ir užsimokėjo už visus metus, pabrėždamas, kad tie pinigai jau iš anksto buvę paskirti „Kariui“.

Vyresnio kurso mokiniai daugiau „Kari“ prenumeravo, kaip jaunesnio kurso; kareivinėse gautų „Kario“ nr. nr. skaitymu vyresnieji taip pat pralenkia jaunesnįjį kursą.

Mat, tam jau jie vyresnieji!

Ant.

KLAIPĖDIŠKIŲ SPAUDA KARIUOMENĖS SKAITYKLOJ

Į ryšių bataliono skaityklą jau perėjais metais atėdavo „Ostsee Beobachter“ — vokiškas dienraštis. Nuo šių metų pradžios išrašytas ir „Lietuvos Keleivis“ — klaipėdiškių lietuvių dienraštis.

Klaipėdiškiai kariai labai dėkingi ryšių bataliono švietimo vadovams už jų reikalų rūpinimąsi.

Mk. Valaitis

AR NE GRAŽUS PAVYZDYS?

(Menas ir kariai).

Paskiausiai šiauliuose pagyvėjo kultūrinis gyvenimas. Ir gražiausia, kad prie šio kultūros, meno plėtimo didele parama prisidejo mūsų kariai.

Valstybės Teatro iniciatyva pradėta rengti kas dvi savaitė, ar rečiau, žiūrint, kaip priims visuomenė, simfoniniai koncertai. Jau du tokie koncertai buvo (9 ir 30 gruodžio pr. m.) sukeldami nemažą šiauliečių susidomėjimą ir gyvai, prielankiai sutinkami.

Žymiausią ir didžiausią programos dalį šiuose koncertuose atliko vietos įgulos simfoninis orkestras, kapelm. Jonušo vedamas. Visa šiaulių spauda susižavėjusi karių orkestro pasirodymais. Visuomenė patenkinta stebisi, kad kariuomenėje, turint gerų norų, įmanomas meno ugdyimas.

Nedidelis, bet labai puikiai sutvarkytas orkestras scenoje pasirodo kariška uniforma ir sukelią ovacijų audrą salėje. Visuomenė myli karius, juo labiau, kad jie menininkai.

Gana sunkius, sudėtingus klasiškos ir populiarios muzikos dalykus orkestras lengvai, gražiai atlieka. Nepastebima nė mažiausio susirūpinimo, taip dažnai pasitaikančio šiaip pasirodančių menininkų tarpe. Iš karto krūta į akis didelis orkestro susiklausymas ir stačiai kariška drausmė. Vien tuo orkestras gali užsitarnauti publikos simpatijų.

Visuomenė didžiai dėkinga pirmiausia pulko vadovybei už tai, kad leidžia ir pritaria kariams — menininkams, ir jiems patiems, su jų vadovu p. Jonušu priešaky, už pasiryžimą ir meilę menui, aukojant laiką ir energiją, ir tuo pačiu metu duodant progos pagyvinti meno plėtimą visuomenėje.

J. Š.

PANEVĖŽIO APSKR. ATSARGOS KARININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Sausio 12 ir 13 d. šaulių teatre buvo atsargos karininkų suvažiavimas. Viso suvažiavusių 46 asmenys, iš jų dauguma yra šauliai. Nuolat jie seka karininkų prievoles, budi su šauliais, seka karo mokslo pažangą ir mokosi. Suvažiavimą atidarė ir įžangines kalbas pasakė rinktinės vadas kpt. Petruškevičius ir atsargos karių Panevėžio skyriaus pirmininkas ats. mjr. T. Chodakauskas.

Aptarta visa eilė svarbių reikalų, kaip kariškos uniformos dėvėjimas, dėl geležinkelių susisiekimo, atsargos karininkų

kų bibliotekos įsteigimas prie rinktinės štabo, ginklo laikymas ir t. t. Kariškos literatūros sekimo tikslais suvažiavimas nutarė įsteigti prie XII šaulių rinktinės savo biblioteką, tuo labiau, kad jos užuomazga jau yra: paaugotą visų metų „Mūsų Žinyno“ ir kelios rusų „Vojennaja biblioteka“ tomų.

Sveikino suvažiavimą diviziono vadovas gen. Tamašauskas. Apygardos štabo v-kas pulk. Giedrys padarė platų pranešimą. Plk. Rupšius vadovaujant atliktas pratimas „Būrys puolant“. Dėl organizuojamų atsargos karininkų kursų prie diviziono štabo suvažiavimas išreiškė didelį dėkingumą. Klaipėdos atvadavimo 12 metų sukaktuvių proga parengta eilė sveikinimų.

P. Š.

DARIAUS—GIRĖNO VARDŲ ESKADRILĖ

Naujas didelis krašto gynimo darbas

Šalia mūsų karo aviacijos, nuolatiniame kontakte su ja, dirba ir Lietuvos Aero Klūbas. Jis iki šiol yra išleidęs apie 20 civilinių lakūnų ir jiems kas metai iš savo lėšų skiriama treniruotei 3 val. nemokamo skraidymo klūbo lėktuvais. Taip pat jau du metai, kai klūbas tradiciškai skiria stipendijas vienam, dviem jaunuoliam įgyti civilinio lakūno vardą. Stengiamasi, kad šias stipendijas gavę karinę prievolę atliktų karo aviacijoje. Žodžiu, mūsų civilinė aviacija savo žinioj turi gražų būrelį apmokytų skraidyti žmonių ir palaiko jų atitinkamą kvalifikaciją. Karui kilus, visuomet juos galės greit pervesti į mūsų karo oro pajėgas.

Lietuvos Aero Klūbas užsimojo savo darbą ir jėgas dar labiau pakreipti krašto saugumo reikalams. Oro sportas — motorinė aviacija, kaip sportas mums yra dar perbrangus. Tenka džiaugtis, kad išleidžiamos lėšos tam tikslui visuomet galės atnešti naudos atėjus sunkiai valandai.

Šiais metais Lietuvos civilinių lakūnų apmokymas ir rengimas eis dideliu, planingu darbu, kad kuo geriausiai išnaudotų galimas sąlygas.

1935 m. visas LAK skraidantis ir aptarnaujantis techniškas personalas suvedamas į vienetą — eskadrilę. Lietuvos Aero Klūbo valdyba jau nutarė šią eskadrilę pavadinti didžios atminties didvyrių Dariaus—Girėno vardu.

Pati eskadrilė bus tvarkoma kariškais pagrindais. Tai įgalins racionalizuoti turimų priemonių naudojimą ir sistematiizuoti skraidančio personalo mokymą bei treniruotę.

Civilinių lakūnų mokymas eis prityrusių instruktorių priežiūroje. Kiekvienas civ. lakūnas gaus nemokamai atitinkamų valandų skaičių, kuris eis ne tuščiam pasiskraidymui, bet visusiškų lakūnų žinių įgyjimui.

Šiuo metu LAK būstinėse eina civilinių lakūnų teoretiniai kursai, kuriuose dėstoma aeronavigacija, aviacijos motorai, aviacijos teorija, aviacijos istorija. Kursus lanko ir sklandytojai. Bendrai per 40 asmenų. Dėsto juose prityrę karo aviacijos specialistai karininkai.

Be to, Dariaus—Girėno eskadrilė bus pamatas 1934 m. visuotiniame LAK susirinkime priimtam Lietuvos Aero Klūbo 3-jų metų veikimo planui, kuriame numatyta Kaune įsteigti civilinę aviacijos mokyklą.

1935 m. tokios mokyklos bus pirmutiniai gyvavimo metai.

Mokykla numatyta sutvarkyti taip, kad Nidoj baigę sklandymo mokyklą sklandytojai, gabūs ir sveiki, bus mokomi daugiausia LAK lėšomis. Karinę prievolę jie turės atlikti karo aviacijoje — puskarininkų lakūnų mokykloje ar aspirantu — kariūnu. Ten pagilins savo teoretines ir praktiškas skraidymo žinias ir išeidami į atsargą sustiprins mūsų atsargos lakūnų kadrą.

Toks lakūnų rengimas būtų žymiai pigesnis, gautųsi pats geriausias kokybės, nes iš sklandytojų yra tinkamiausi kandidatai motoriniam skraidymui. Lėšas tam darbui duos LAK loterija — narių verbavimas. Tuo būdu mūsų oro saugumą stiprins pati visuomenė.

Baigiant būtų labai pageidautina, kad LAK kartu susirūpintų ir susitartų su krašto apsaugos ministerija dėl palankios kondicijos anksčiau išėjusių į atsargą mūsų karo lakūnų.

Latvijoje „aizsargų“ aviacija ne tik rengia naujus lakūnus, bet ir subūrus į atsargą išėjusius buv. karo lakūnus leidžia jiems treniruotis skraidymuose.

Kadangi karo lakūnas geras kovotojas tik kai jis nėra primiršęs ir išsiskraidęs, tai toks nuolatinis jų treniravimas atsargoj būtinas.

Šiuo metu LAK civilinių lakūnų tarpe yra nemaža ir mūsų atsargos karo lakūnų. Reikia laukti, kad jie visi ten susiburtų.

LAK darbą ir sveikas pastangas stiprinti krašto saugumą galime sveikinti. Tuo atžvilgiu užsienį mes gerokai turime vyti.

Do.

KĖSTUTININKAI RENGIASI SLIDŽIŲ SPORTUI

Dėl rengiamo 5 p. pulke slidininkų apmokymo, kuris dar nevykdomas dėl sniego stokos, pulko karių tarpe kilo didelis susidomėjimas šia sporto šaka, o ypatingą dėmesį atkreipė kadras. Reikia džiaugtis, kad kareivių auklėtojai pradėjo sąmoningai, teigiamai įvertinti šią ne tik kūnui ir dvasiai stiprinti priemonę, bet taip pat vartojamą ir karo veiksmų srityje.

Ypatingai šiais metais prarastas didelis sporto spaudos platinimo darbas, kurio dėka daug pulko karių išsirašė „Sporto Tribūną“. Manome, kad šis laikraštis duos nemažą medžiagos ir mums, kariams, kaip anksčiau teikdavo „Kūno Kultūra ir Sveikata“. Sunkiai rengiama čiuożykla jau pradėjo veikti, bet gaila, kad tiems, kuriems pavestas čiuożyklos įrengimas, ilgai dėsė, kas, žinoma, atsiliepė ir į čiuożyklos tinkamumą. Vis dėlto kėstutininkai po truputį spraudžiasi prie sportiško gyvenimo, kuriame ne kartą jau suvaidino žymų vaidmenį.

VIRŠ. STONKUI PULKO KARININKAI PIRKS DOVANĄ

1934 m. pabaigoj išvykusiam į atsargą ryšių k-dos viršilai Alfredui Stonkui pulko karininkai nutarė įteikti dovaną, kuri šiam kariui sportininkui primintų jo triušą ir kruopštumą esant pulke ne tik tarnybos metu, bet taip pat ir už jo nuopelnus pulkui sporto srityje. Tenka pabrėžti, kad toks nutarimas dar daugiau skatins visus sportą pamėgti, nes tai parodo, kad pulko vadovybė neužmiršta savo karių triušo ir prakaito.

LTN. KETURAKIS LENGV. ATLETIKOS KOMITETO VADOVAS

Neseniai Kūno Kultūros Rūmų direktorius p. Augustauskas patvirtino naują lengvosios atletikos komiteto vadovą 5 p. pulko ltn. Keturakį, kuris žinomas sporto sluoksniuose kaip geras lengvaatletas—bėgikas.

LIETUVOS KARININKŲ RAMOVĖS VALDYBA PASKYRĖ LENGVAATLETAMS 500 LT.

Tinkamai įvertindama sporto naudą ir jo auklėjamąją reikšmę, L. Karininkų Ramovės Valdyba paskyrė 500 lt., už kurias turi būti nupirkta lengvaatletams pereinamoji dovana. Atletikos pirmininkas plk. ltn. Kazitėnas dovanai nupirkti paskyrė lengv. atletikos komiteto vadovą ltn. Keturakį.

Šių metų pradžia jau yra labai gražus sportininkų laimėjimas dovanų srityje, be to, dar gražus kitoms daug turtingesnėms organizacijoms bei įmonėms pavyzdys, kaip skatinti mūsų sportininkų šeimą didėti.

Bus rengiama lengvosios atletikos teisėjų kursai. Kiek teko girdėti, atletikos pirmininkas plk. ltn. Kazitėnas rūpinasi, kad šį pavasarį būtų surengti lengvosios atletikos teisėjų rengimo kursai. Visa eilė metų jau įrodė, kad šį spragą, be vieno antro tinkamo ir autoritetingo teisėjo, naudoti neduoda, o tik kiršina sportininkus prieš teisėjų neveiklumą ar nemokėjimą šias pareigas eiti. K. K. Rūmų direktorius šiam tikslui pritaria. Būtų labai sveikintinas dalykas sporto gyvenime, nes mums jau nusibodo įvairūs nesusipratimai.

MSK ĮSTEIGTAS SKYRIUS KLAIPĖDOJE

Neseniai Klaipėdos sportines organizacijas papildė naujas narys — MSK skyrius. Prie Klaipėdoje esančios „Lietuvos Eksporto“ skerdyklos yra įsteigtas Maisto Sporto Klūbo skyrius. Tokių skyrių iš viso Lietuvoje tėra trys: Klaipėdoje, Panevėžyje ir Tauragėje. Centras yra Kaune, kuris ir vadovauja šiems trimis skyriams.

Į valdybą išrinkta: pirmininku — p. Vilkas ir valdybos nariais: Norvila, Stančikas, Šidiškis ir Vilimavičius Stasys.

Į naująjį skyrių jau pačioje pradžioje įstojo 100 „Liet. Eksporto“ tarnautojų. Daugybė „Lietuvos Eksporto“ tarnautojų buvo „Šaulio“ organizacijoje, bet jau dabar pradėta grįžti į savo klūbą, t. y., MSK. Klūbas numato užsiimti šiomis sporto šakomis: futbolu, lengvąja atletika, krepšiasvydžiu, stalo tenisu ir šachmatais.

Jonas Antanas Misiūnas

IS KREPŠIASVYDŽIO PIRMENYBIŲ

Be didesnių sutrukdyimų, Kauno krepšiasvydžio pirmenybės tęsiamos toliau. Pereitos savaitės susitikimų rezultatai tokie: Grandis I B — JSO 14:6 (4:4), moterų JSO II — Makabi 8:4 (2:0), Aleksoto JSO B be kovos laimėjo du taškus iš MSK I (neatvyko), Kauno JSO I B — LFLS 9:1.

Kumščiasvydyje: LFLS — Al. JSO 64:58, š. JSO — Al. JSO 60:40 (34:21).

Orasvydyje: Grandis — LFLS A 2:1 (15:13, 0:15, 17:15), Sparta — LDS 2:0 (15:12, 15:2).

Pažymėtina, kad sausio 19 d. Rygoje bus antros tarpvalstybinės Lietuva — Latvija ir tarp miestinės Kaunas — Ryga krepšiasvydžio rungtynės. Šioms rungtynėms komanda bus sudaryta iš šių kandidatų: Vaitkus, Heiningas, Daukša, Kepalas, Gontis, Augulis (visi Grandis), Klimas Vaitonis, Siniakas, Brazauskas (LGSF), Abramikas, Šodė, Žalkauskas (LFLS), Bulzys, Ilgūnas (Taurus), Variakojis (ASK), ltn. Vabalas (MSK), Keraševičius (Sparta), kurie pradėjo treniruotes, prižiūrint N. Čerėkui.

SEKMADIENĮ LIETUVA — ESTIJA

Pirmos tarpvalstybinės stalo teniso rungtynės su Estija bus sekmadienį (I. 20), o šeštadienį (I. 19) žais Kaunas — Talinas. Kaip mūsų, taip ir estų komanda bus sudaryta iš 3 žaidėjų (vyrų). Reikia pažymėti, kad mūsų stalo tenistai jau senokai rimtai rengiasi ir laimėti prieš estus yra didelių šansų. Rungtynės bus naujoje kūno kultūros rūmų salėje. Kitais metais mūsų valstybinė stalo teniso komanda turės vykti tokioms pat rungtynėms į Estiją.

TARPTAUTINĖS BOKSO RUNGTYNĖS SU ESTAIS

Sausio m. 12 d. Kaune, Tilmanso teatro salėj, buvo tarptautinės visų svorių bokso rungtynės su estais, kurias pagal (5:11) santykį laimėjo estai. Estų komandą atstovavo „Talinn Poksi Klubi“ geriausiai boksininkai, o mūsų komandą, išskyrus 2 p. p. eilinį Berą, sudarė klaipėdiečiai. Rungtynių rengėju buvo Klaipėdos darbininkų sąjunga.

Prieš rungtynes estų boksininkų komandą rengėjų vardu pasveikino gubernatūros spaudos referentas dr. Gerutis, kuris pabrėžė didelį estų sportininkų dėtingumą ir palinkėjo nenutraukti artimaus sportiško bendradarbiavimo. Mūsų boksininkus svečių vardu pasveikino jų atstovas p. Matzow'as.

Pirmoj poroj susitiko gaidžio sv. Straugulis (Klaipėda) su estų Freymuth'u. Pirmam rounde vyravo estas, o antram jis savo priešą paguldė nokautu. Plunksnos sv. susitiko estas Seebeig'as su Demenčium (Kl.). Rungtynės baigėsi lygiomis. Lengvam sv. susitiko estas Stepulow'as su Cipa (Kl.). Pirmam rounde žymi esto persvara, kuri antram rounde pasireiškė ir todėl teisėjas, pertraukęs rungtynes, laimėtoju paskelbė estą. Pusiau vid. sv. 2 p. p. eilinis Beras (Kaun.), būdamas žymiai geresnis už estą Annart'ą, nugalėjo jį punktais. Pusiau vid. sv. estas Isajew'as 2 r. nokautu nugalėjo Ličiovą (Kl.). Vidutiniam sv. susitiko estas Kapustin'as su Šveistriu (Kl.). Jau 1 rounde po stipraus smūgio Šveistrys pasidavė. Pusiau sunk. sv. rungėsi Pabaltijo čempionas Bertulaitis (Kl.) su estų Reino. Pirmas roundas baigėsi Bertulaitio naudai, antras lygiomis, o trečiam buvo persvaroj estas. Po kovos visi žiūrovai buvo įsitikinę, kad laimėjo Bertulaitis, blogiausiu atveju kova baigėsi lygiom, bet visų nusistebėjimui teisėjai laimėjimą pripažino estui. Tai buvo skaudus sprendimas... Paskutinioj poroj susitiko sunkiasvoriai: estas Adelman'as su Vinča (Kl.). Jau iš anksto buvo spėta, kad laimės Vinča. Tas greit pasitvirtino — jau 1 roundo pradžioje estas gavo nokautą.

Tuo būdu, skaitant už laimėjimą 2 taškus, už lygias 1 tašką, rungtynės baigėsi 11:5 estų naudai.

Reikia pažymėti, kad toks rungtynių rezultatų santykis nėra per daug blogas, nes estai boksininkai Pabaltijy skaitomi geriausi ir jie turėjo daugelį tarpvalstybinių rungtynių, kurias visas beveik laimėjo. Su pirmaujančiais Europoj vengrais jie baigė lygiomis — 5:5. Be to, jeigu būtų dalyvavę (o reklamuose ir spaudoj buvo skelbta, kad dalyvaus!) mūsų geri boksininkai Jolkas, Marčiulionis, Heimanas, tai, be abejo, rungtynių rezultato santykis būtų dar geresnis. Minėti estų boksininkai parodė gražią technišką kovą ir didelį patyrimą. Iš jų mūsų boksininkai daug ko patyrė ir įgytą patyrimą panaudos kituose susitikimuose. Ta pati estų boksininkų komanda dar rungsis Šiauliuose ir Klaipėdoje. Reikia tikėtis, kad mūsų šie antrą kartą pasirodys, jeigu ne geriau, tai ir neblogiau.

ŠIS TAS IS ŽEMAIČIŲ SPORTO

Gruodžio 30 d. Telšiuose ant Mąščio ežero Telšių šaulių sporto klubas „Džiugas“ buvo surengęs viešas lenktynes pačiužomis. 500 m čiuožime laimėjo pirmą vietą šaulys Juozas Milvydas, 1000 m — Kazys Augustinavičius, 1500 m — Kazys Grigalauškas, moterų čiuožime 500 m — Gedvilaitė, junjorų čiuožime 500 m — Šakalys Pranas; atbulam čiuožime 250 m — Alfonsas Petraitis. Laimėjusiems duota dovanos.

Gruodžio 31 d. Telšiuose buvo atidaryta šaulių sporto klubo „Džiugas“ čiuożykla. Ten pat buvo ir sportiškas Naujųjų Metų sutikimas. Iliuminuotoje čiuożykloje Naujus Metus sutiko per 200 žmonių. Tai buvo gausiausias Telšiuose Naujųjų Metų sutikimas!

III šaulių rinktinės štabas gruodžio 16—23 d. d. Telšiuose buvo surengęs priešcheminės apsaugos kursus. Kursais susidomėjimas buvo labai didelis ir juos lankė apie 150 žmonių. Kursus išklause 40 žmonių išlaikė egzaminus. Besibaigiant kursams, visiems kursantams ir visuomenei buvo demonstruota cheminio karo filma. Ją žiūrėjo ir kunigų seminarija, ir visos mokyklos.

Gruodžio 27 d. šaulių sąjungos sporto instruktorius ats. j. leit. Tumas Telšiuose šaulių sporto klubo „Džiugas“ nariams ir visuomenei laikė viešą paskaitą apie šaulių sportą ir fizišką lavinimą. Po paskaitos buvo klubo narių susirinkimas, kuriame išrinkta nauja klubo valdyba: ats. j. ltn. Dailidonis, Žentelis ir Sabaliauskas. Ats. j. ltn. Tumas nurodė veikimo gaires ir pasiryžta sporto klubo veikimą sustiprinti.

ŠIŲ DIENŲ POPULIARIŲJŲ ŽAIDIMŲ KILMĖ

Golfas. Golfas pirmiausia pasirodė Olandijoje, vėliau šį žaidimą pamėgo anglai, bet tai tik aukštakilmiai, pav.: karaliai, princai, kunigaikščiai ir t. t. 1457 m. golfas paskelbtas karališku žaidimu, bet tai buvo nežymus žaidimas. Tik nuo 1910 m. golfas paplito visame pasauly, ypač jį pamėgo anglai ir amerikiečiai.

Tenisas. Šį žaidimą žaidė senovės persai, bet jis buvo žinomas ir egiptiečiams. Kaip senovėje, taip ir viduriniais amžiais tenisą žaidė tik aukštakilmiai. Gi viduramžių pabaigoje šis žaidimas paplito ir liaudyje, ypač šį žaidimą pamėgo prancūzai. Taip jau 1857 m. Paryžiuje buvo 114 teniso namų. 1876—8 m. Anglijoj, Vim-Eledone, nustatytos tenisui žaisti taisyklės, kurių iki šiol laikomasi.

Tiek prieš did. karą, tiek dabar tenisas sportininkų labai mėgstamas. Beveik kiekvienoj valstybėj yra susidarę teniso sąjungos, klubai ir t.t.

Krepšiasvydis. Krepšiasvydis gimė J. A. Valst. Sineos aukšt. mokykloj, Springfield, Mass. Šioje m-loj buvo paskelbtas konkursas surasti smagų, visiems lengvai išmokstamą žaidimą, kurį galėtų žaisti kiekvienoj, nors ir paprasčiausioj gimnastikos salėj. Tokį žaidimą, pavadintą krepšiasvydžiu, sugalvojo Guliek'is. 1894 m. buvo nustatytos gan tikslios šio žaidimo taisyklės, tačiau jos buvo atskirų žaidėjų grupių saviškai suprantamos, tik 1930 m. nustatytos ir priimtos tarptautinės krepšiasvydžio taisyklės.

Futbolas. Futbolą žaidė senovės graikai. Viduramžiais futbolas perėjo į Angliją ir kitas Europos valstybes. Amerikiečiai futbolą pradėjo spardyti 1682 m.

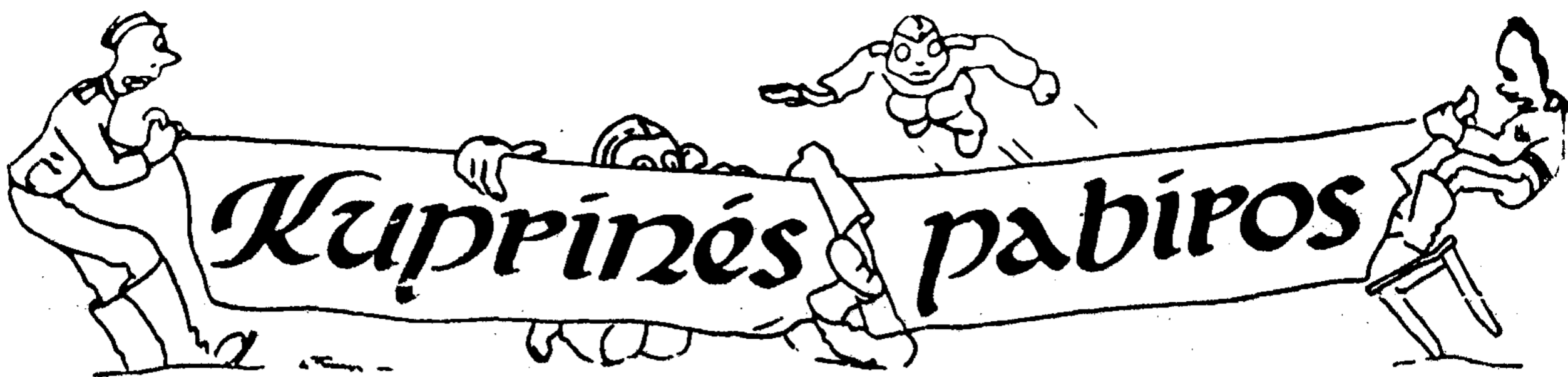
Šiandien futbolas populiariausias žaidimas visose pasaulio šalyse. J. Šiožinių Šiožn.

ŽYDRIOS AKYS — GERO LAKŪNO PAŽYMYS

Po daugelio didelių oro lenktynių, lakūnų tarpe imta gvildinti gero lakūno būtinos savybės.

Vienas anglų aviacijos žinovas, kpt. Metins, pareiškė nuomonę, kuri sudomino daugelį. Jis tvirtina, kad vienu iš būtinų gero lakūno požymių yra... žydrios akys. Savo žodžiams patvirtinti, kpt. Metins išvardino visą eilę faktų. Pasirodo, kad žydrios akys turi šios įžymybės: Č. Lindbergas, Amelija Irhard, Č. Kigoford, Smit, Villi Post, Č. Ulm, draugės Mollison ir t.t.

Po tokio pareiškimo daugelis su tuo nesutiko ir norėjo nuginčyti, bet už kapitoną stėjo keli mokslininkai. Pasirodo, kad žydrios akys yra ne tiek palinkimo (pašaukimo) ženklas į aviaciją, kiek charakteringu šiaurės rasės bruožu, kuri gabi greitai orientacijai, tikslumui, ištvermei, susivaldymui ir šaltakraujiškumui, t. y. pasižyminti visomis tomis savybėmis, kurios būtinos lakūnams. Jiems priešingi yra pietiečiai, žrėnės lotynų rasės — gyvi, ekspansyvūs ir aukštai iškeliantieji savo jausmus. Jų akys yra tamsios; tad galima pasakyti, kad tamsiausiai mažiau tinka aviacijai, kaip žydriausiai.

Feljetonas

-25°, o mes nebijom!

J. Martinaičio karikatūros, Misinginio Mamonėlio žodžiai

Aš ir artilerija

Artilerijos klausimais domiuosi jau ne nuo šiandien. Tą smalsumą sužadina man mano gerasis dėdė Jokimas, tarnavęs prie Nikalojaus, anot jo paties, dvidešimts penkis metus, kaip vieną dieną.

— Antalerija, — sakydavo dėdė, pakėlęs vieną pirštą, — antalerija tau ne juokai.

— Didelė ji, dėdė? — klausdavau.

— Kvailys tu, ir gana: argi bus maža, žinai, antalerija.

— Ir šaut iš jos galima? — nenu-rimdavo mano vaikiškas protas.

— Tai ne šovimas, o bala žino kas. Išsižioti reikia, kai šauja.

— O akį primerk, dėduk, nereikia?

— Kvailas tu, ir gana. Dėlto ir antalerija, kad šaudu neužsimerkę. Ten, vyre, tai ne mano šratinė, kad užsimerktum, — pakeldavo vieną pirštą mano dėdė, tasai atsarginis Nikalojaus grenadierius.

Ir mano vaikiškas protas aiškiai žinojo, kad artilerija yra ne juokai, kad ji nemaža, kad iš jos ne šovimas, o bala žino kas, kad reikia išsižioti, kai šauja, ir kad negalima vieną akį primerkti.

Su tokiomis maždaug artileriskomis žiniomis stojau šį rudenį į naujokų ėmimo komisiją ir buvau priimtas į artileriją.

— Neužmiršk, kad šaujant reikia išsižioti ir neužsimerkti, — tėviškai patarė mano dėdė.

— Tu, dėdė, dvidešimts penkis metus sugebėjai, neapsijuoksiu ir aš, — tariu išvykdamas.

— Tai ir žiūrėk, — perspėjo jis.

Tenesišaipo visi tie, kurie šiandien gudriai važinėja ant pabūklų, žino apie busolį, kampį, lygį ir pabūklo mechanizmą, net iš miego pažadinti išpoškintų kaip poterius, kai čia atskleisiu prieš visus savo artileriskos karjeros pradžią.

Nusivedė mus žalius naujokus būrininkas prie patrankos ir sako:

— Žinot, vyrai, kas čia per dalykas?

— Žinau, — atsiliepiu nudžiugęs.

— Na, o kas gi?

— Artilerija, sakau.

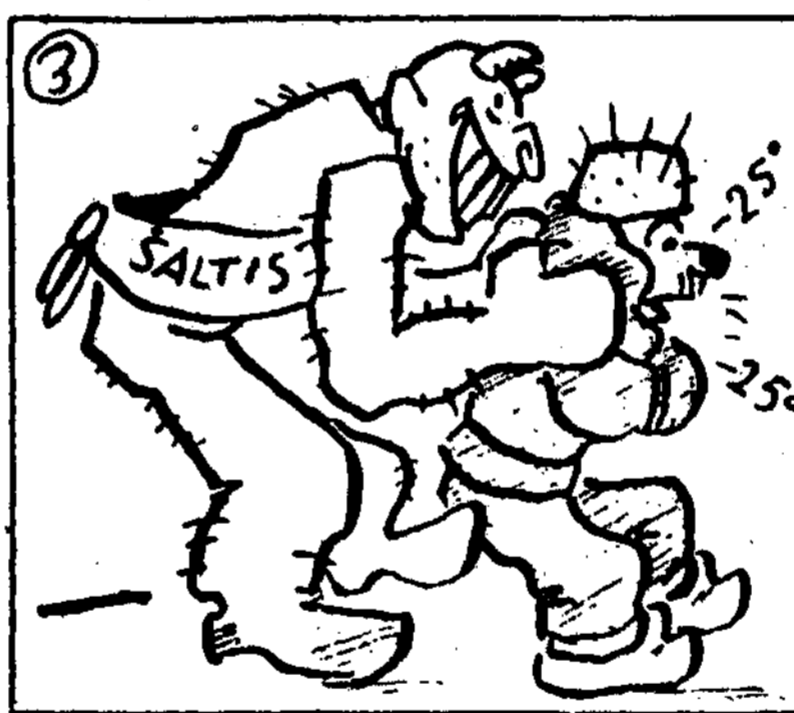
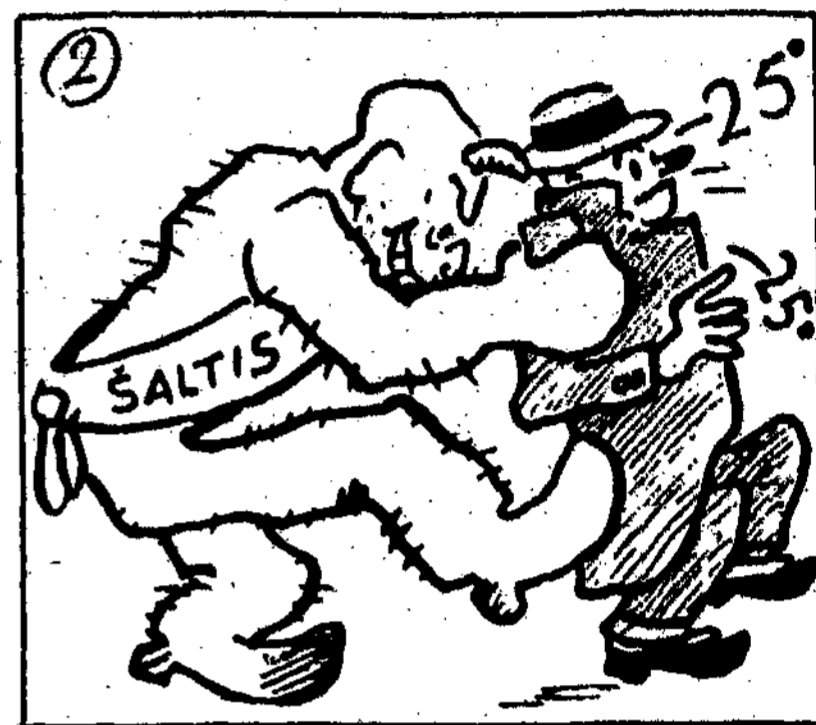
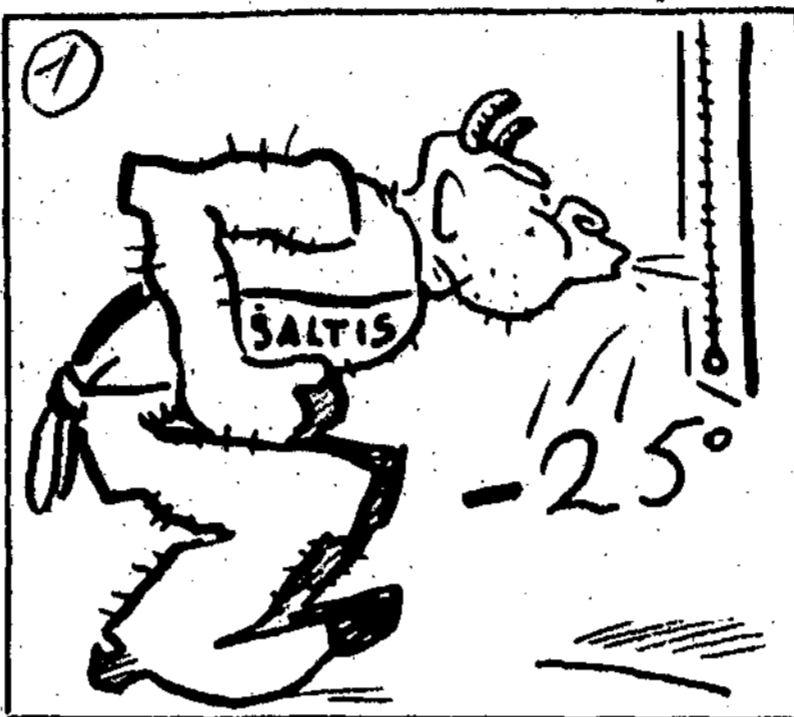
Jis truputį šyptelėjęs ir sako:

— Ne visai taip, bet panašu. Čia, vyrai, lengvasis pabūklas.

Gražiai pasakyta: lengvasis. Bet ir jį mes dešimts vyrų kažin ar pakeltume, o jei ant peties jį nešti, jei šauti iš jo! — manau sau stovėdamas.

— Smagus dalykėlis, — pasakoja jis draugiškai, — poligone turėjome, tai kad užgiedam, būdavo...

Čia vėl susimaišė man viskas: dėdė sakydavo, kad ne juokai, o jis apie giesmes pasakoja.

1. Šelsta šaltis. Pūčia vėtros.
Krinta puola termometras:
Minus dvidešimt penki!
Šiomet žiema bus sunki...

2. Čiupo šaltis frantą miesto —
Jam nabagui baisiai rieta,
Vos tik laikosi dvasia —
Bloga šalčio naguose!

3. Lamdo šaltis dėdę Raulą,
Svilina iki pat kaulų,
Reumatizmą įvarys —
Šaltis — menkas juokdarys!

4. Piktas šaltis vien tik kariui
Nieką blogo nepadaro,
Nieką ir nepadarys —
Šiltai rėdosi karys!

— Prasideda šaudymas... — tęsia jis.

— Ne dabar, o šią vasarą. Taigi šaudymas. Vienas lafetą sukinėja, kitas taiko, o vėl kitas spyną patraukia...

Čia išsidrąsinau ir vėl klausiu:

— Dovanokite, sakau, o katras išsižioja?

Jis tiriamai pažiūrėjo į mane. Nesu-prato, matyt, manęs.

— Išsižioja gi, rodos, — sakau jam, išsižioja ir stovi.

Aplinkiniai garsiai nusikvatojo.

Šyptelėjo ir būrininkas:

— Nėra laiko, — sako jis tėviškai,

— nėra laiko šaudant išsižiojus stovėti. Kada čia iš jo spragini, išsižiojęs niekas nežiopso.

— Bet prisimerkti, — vėl sakau.

— Prisimerkusių į artileriją neima.

Čia reikia akylų vyrų. Taigi ot, kaip matote lengvas pabūklas... — ėmė jis aiškinti toliau.

Tenesišaipo visi tie, kurie gudriai joja ant patrankų lafetų, lygiai kaip ir aš nesišaipiau iš mano dėdės, to atsarginio Nikalojaus grenadierio, kuris man pasakojo, kad „antalerija tai ne juokai, kad ji didelė ir kad tai ne šovimas, o bala žino kas“.

Bet ir mano dėdė tenelaukia, kad aš, važiuodamas atostogų, parsivežčiau prisirišęs prie diržo nors lengvąjį pabūklą, iš kurio jis, išsižiojęs ir neprisi-merkęs, galėtų mūsų pamiškėje šaudyti į zuikius.

Jei neišmoko prie Nikalojaus per dvidešimts penkeris metus, neišmokysiu jo ir aš.
Henr. Trakutis

„Kario“ platinimo reikalu

Didelį pritarimą karių šeimoje rado įdėtas pereinamųjų metų „Kario“ Nr. 48 P. Sds. straipsnis: „Karys tebūnie ir toliau visų svečias“, po kuriuo „Kario“ administracija padėjo prierašą, kad su iškeltom straipsnio autoriaus mintim sutinka, tai yra: sutinka „Karij“ siuntinėti visiems eiliniams kariams išsimokėtinai per 8-nius mėnesius, tuo labiau išrašantiems „Karij“ namiškiams. Tai džiugios mintys ir drauge tuo pat iš administracijos pusės suteiktos geriausios sąlygos duoti galimumą eiliniam kariui padaryti savo namiškiams didį malonumą — išrašydinti „Karij“, kuris it geriausias veidrodis atvaizduoja jo paties gyvenimą. Tai kilniausia ir brangiausia būtų iš visų kareivio dovanų, kurią jis, kaip kareivis, galėtų įteikti savo artimiesiems.

Todėl daugis, nelaukdami savo artimųjų viršininkų įspėjimų, jau iš anksto, vos tik spėjo susipažinti su sąlygomis, kreipėsi, kad „Karij“ jų sąskaiton išrašytų nurodytu adresu. Iš jų vieni išrašė tėvams, sesutėms, broliukams, kiti — draugams, mergelėms ir t. t.

Kuopų viršilos ir būrininkai, be abejo, turėjo sutikti, tuo labiau laikydami garbe patarnauti savai spaudai. Darė sąrašus ir davė juos išrašantiems „Karij“ pasirašyti, kaip įrodymą dėl atsiskaitymo už prenumeratą, o sąrašus su nurodytais adresais ir pirmosios ratos pinigus pasiuntė kur reikia. Vadinasi, į pačią „Kario“ administraciją.

Tačiau, deja, daugelis tokių sudarytų sąrašų nepasiekė administracijos ir jie pasiliko kuopoj besimėtą tarp kitų niekam nereikalingų raštinės popiergalių. Ir dėl ko? Dėl to, kad šiuo palaidu būdu platinant „Karij“, sutinkama gana keblių kliūčių, kurios sukelia vienokių ar kitokių abejonių tarp išsirašančiųjų ir platintojų.

Svarbiausia kliūtis, tai atsiskaitymo keblumas. Norėdami panagrinėti paimkime, kad ir tokį pavyzdį:

Daleidžiame sau, kad toks neorganizuotas platintojas, viršila ar būrininkas, sudaro iš savo kuopos 50 žmonių sąrašą. Jį, kartu su pinigais (50 litų), pasiunčia administracijai. Po mėnesio ar daugiau kuopoj įvyksta pasikeitimų. Kareiviai, ypač jauni, keliama į įvairias spec. kuopas bei komandiruojami ar visai perkeliama į kitas dalis išeiti tam tikrą kursą ir t. t. Jų tarpe yra apie 30, kurie išsirašė „Karij“. Dabar iškyla klausimas: kaip pasielgti? Su perkeliama į tos pat dalies kitas kuopas vargo maža, bet kaip su tais, kurie iškeliami į kitas dalis? Išeitis: sustabdyti siuntinėjimą arba pasitikėti jais ir už juos uždėti iš savo kišenės? Sustabdysi siuntinėjimą — „Karys“ nepasieks savo tikslo, be to, bus apvilti namiškiai. Kas norės taip padaryti. Negana, susirašinėjimas, bėgiojimas po kuopas ieškant skolininko ir t. t. Be to, pasitaiko ir leidžiamų į naujokų rezervą.

Ir vien tik dėl šių priežasčių — nesugebėjimo nugalėti susidariusias kliūtis, daugelis sąrašų užsiliko kuopose, o daugelis ir pabūgo tokius sąrašus sudaryti. Be to, dėl tokių reiškinų „Karys“ nustoja daug skaitytojų, o svarbiausia, jis negali patekti ten, kur jis būtina turėtų patekti, t. y. tarp kareivio namiškių bei pažįstamų visai pigiu būdu ir ten per jį (per „Karij“) rusentų kariškoji ugnelė, skiepydama tėvynės meilę ir pasiukojimą.

Kad visa tai pasiektų produktingai, „Kario“ platinimą reikia padaryti stipriai planingai organizuotu.

Mano nuomone, „Kariui“ paskleisti tarp karių namiškių bei pažįstamų, išsimokėjimo būdų, reikėtų vadovautis maždaug šitaip:

Pirmiausia, platinimas, kaip minėjau, turi būti pagal aiškiai išdirbtą planą — organizuotas. Centras turėtų būti dalies švietimo vadovas, kuris kiekvienoj kuopoj skiria (jei savo noru nesiranda) platintojus. Tokie platintojai, surinkę žinias, kiek yra norinčių gauti „Karij“ išsimokėtinai, turėtų užpildyti kiekvienam išsirašančiam maždaug šitaip parengtą lapą:

„Aš, žemiau pasirašęs (dalis, kuopa, laipsnis, pavardė ir vardas), prašau išsimokėtinai siuntinėti „Karij“ (kuriam laikui) šiuo adresu (nurodyti kam karys išrašomas ir smulkus adresus).

Pasižadavau reguliariai kas mėnesį mokėti nemažiau ... lito prenumeratos iki už „Karij“ visai atsisteisiu“. Parašas. Viršų adresuoti (kam) švietimo vadovui.

Antroj pusėj būtų galima atlikti pažymėjimus apie sumokėjimą prenumeratos pinigų.

Užpildžius parašius lapus ir gavus mokesį, platintojai įteikia švietimo vadovui, kuris savo ruožtu sudaro bendrą sąrašą ir pasiunčia administracijai. Po to, platintojai pasižadėjimus atsiima ir laiko savo žinioj.

Šitaip susitvarkius lengvai nugalimos anksčiau minėtos kliūtis. Daleiskime, kareivis perkeliama į kitą kuopą ar dalį. Su visais kitais jo dokumentais turi būti persiunčiama ir duotasis pasižadėjimas. Apie tai platintojas praneša švietimo vadovui. Pagal pasižadėjimą tolimesnę eigą turėtų vykdyti kiti tokie pat spaudos talkininkai.

Šitaip vykdant „Kario“ talką, esu tikras, kad jo tiražas keliais tūkstančiais žymiai padidėtų ir iš to būtų dviguba nauada ir skaitytojui ir administracijai.

Jei susidarytų dar kokių nors neaiškumų, su administracija švietimo vadovui kiekvienu momentu būtų nesunku išsiaiškinti, negu tat būtų įmanoma padaryti neprityrusiam platintojui.

Tokių platintojų pavardės turėtų būti skelbiamos „Kario“ ir pasidarbavusiems suteikti dovanas knygomis ar „Kario“ prenumerata.

Manau, kad „Kario“ redakcija šiuo reikalu nemažiau užinteresuota ir tam pritardama pati tuo reikalu ir kitiems leis plačiau išsireikšti.

Ptr. Bukelis

Kariuomenės leidiniai

KARDO DEŠIMTMETIS

Š. m. sausio 15 d. išėjo 2 (207) Kardo nr., skirtas dešimties metų sukaktuvėms paminėti. Numeris ypatingai įsidėmėtinas ir skaitytinas, nes jame Resp. Prezidentas Antanas Smetona, kr. aps. ministeris ir kariuomenės vadas, reikėdami savo linkėjimų, daug duoda svarbių minčių tiek dėl Kardo reikšmės, tiek dėl jo ateities darbo ir uždavinių.

Dviem ilgakais straipsniais — plk. Skučas ir plk. ltn. Steponaitis — plačiai parodo mums, koks buvo Kardas pirmiau, kaip jis kūrėsi ir kokių sunkumų turėjo per tą laikotarpį.

Be speciališkų Kardo sukaktuvių proga įdėtų rašinių, kreipia mūsų dėmesį dar šie dalykai: Kova dėl Klaipėdos. Svarbesnieji uniformos pakeitimai bei papildymai. Kariuomenės vadovybės įstatymo susilaukus. Ta proga įdėtas ištiesai Kariuomenės Vadovybės įstatymas.

Nors neilgas, bet taip pat įdomus rašinėlis apie II-ją karo mokyklos laidą, kuri buvo gausiausia ir dabar jau praėjo 15 metų. Toliau randame aprašymą kaip buvo paminėtos Latvijoje sausio 3 d. Daugpilio atvadavimo 15 m. sukaktuvės.

Sveikiname ir mes Kardą — savo vyresnįjį brolių, — reikėmingai pasirodžiusį su savo dešimtmečiu, ir linkime tolydžio stiprėti ir kuo plačiausiai paplisti tiek kariuomenėj, tiek visuomenėj.

Naujieji leidiniai

LIETUVOS SPARNAI 1 Nr. 1935 M. SAUSIO MĖN.

Mėnesinis aviacijos ir oro apsaugos žurnalas. Ats. numerio kaina 50 ct. metams 6 lt. Leidžia Lietuvos Aero Klūbas.

Kiekvienais metais galime stebėti naujus, įvairiausius laikraščius. Aviacijos specialaus laikraščio iki šiol neturėjome, be pernai (gruodžio mėn. išėjo pirmasis numeris) pasirodžiusio žurnalo „Sparnai“, kuris pasiskelbė aviacijos sporto laikraščiu. Šiais metais sulaukėme dar vieno naujo LAK leidžiamo, žurnalo „Kario“ formato, 24 psl., turi keliolika iliustracijų iš mūsų aviacijos gyvenimo. Vedamame naujasis žurnalas pasisako bus tribūna visiems, kam rūpi aviacijos mokslo skleidimas, oreivystės idėjų populiarizavimas, lietuvių ekspansija oro erdvėn ir Lietuvos oro apsauga. „Lietuvos Sparnai“ esą bus žinynas visiems, trokštantiems arčiau pažinti nuostabius žmogaus proto pasisekimus erdvių nukariavime ir siekiantiems lietuvių įsistiprinimo erdvėse lygiagrečiai su kitomis tautomis.

Pirmojo numerio turinį „Lietuvos Sparnuose“ L. Aero Klūbo pirmininko prof. Žemaičio „Lietuvos Aero Klūbo uždaviniai“, kuriuose pažymi, kad Lietuvos Aero Klūbo artimiausias ir didysis uždavinys bus stiprinti mūsų saugumą, rengiant civilinių lakūnų kadrą, tinkančių karo aviacijai, bus įsteigtos lėktuvams remontuoti dirbtuvės ir etc.

Kpt. Namikas rašo „Lietuvos eskadrilė aplink Europą“. Straipsnis apie pernai vasarą triumfalinę Anbo IV 10.000 kilometrų reisą per Europą, įdomus, gražiai iliustruotas. Tuo skridimu, parodžiusiu aukštą mūsų karo aviacijos kokybę, ilgai galėsime didžiūotis.

Dar yra arch. Vyt. Landsbergio „Dariaus ir Girėno atminimas“, Nidos sklandymo mokyklos veikimo balansas 1934 m. su iliustracijomis, Lietuvos Aero Klūbas ir priešlėktuvinė apsauga; pabaigoj platus plk. gyd. Ingelevičiaus straipsnis „Oro puolimų pavojus civiliniams gyventojams“.

Kad „Lietuvos Sparnai“ pateisintų savo egzistenciją ir lėšas (be abejo, pats LAK bent pradžioj prie tokio specialaus

